

Gemeente Hengelo

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp

Aanbieding Meerjarenplan
Regenboogstad Hengelo

Zaaknummer

2323271

Uw kenmerk

Datum

5 februari 2019

Geachte leden van de raad,

Vanaf 2012 hebben wij als gemeente Hengelo een actief LHBTi+ beleid gevoerd. Eerst als zogeheten 'koplopergemeente' en vanaf 2015, samen met ruim 50 andere gemeenten, als 'Regenbooggemeente'.

Het ministerie van OCW was daarbij onze landelijke samenwerkingspartner. Het landelijk 'convenant Regenbooggemeenten', ondertekend door alle Regenbooggemeenten, vormde daarvoor de basis. Dit convenant liep door tot en met 2018.

Het ministerie van OCW heeft in oktober 2018 alle Regenbooggemeenten uitgenodigd in de periode 2019 tot en met 2022 Regenbooggemeente te blijven en een nieuwe samenwerking met het ministerie aan te gaan.

Het ministerie van OCW wil dan, onder voorwaarden, de regenbooggemeenten financieel blijven faciliteren. De voorwaarden zijn 2-ledig:

1. Elke Regenbooggemeente stelt een meerjarenplan Regenboogbeleid 2019-2022 op en laat dit door het college vaststellen. Uiterlijk op 1 maart 2019 brengen de gemeenten het vastgestelde plan ter kennisname aan het ministerie.
2. Met uitzondering van de G4¹ komen alle Regenbooggemeenten in aanmerking voor een geoormerkt budget van € 20.000,-- per jaar, op voorwaarde dat de gemeente zelf ook een gelijk bedrag aan cofinanciering beschikbaar stelt. Beleids capaciteit telt ook als cofinanciering. Het bedrag vanuit het Rijk wordt jaarlijks met de meicirculaire beschikbaar gesteld.

In de afgelopen maanden hebben wij met onze samenwerkingspartners gewerkt aan een meerjarig lokaal LHBTi+ plan. Daarin hebben wij ook aandacht besteed aan waar wij als Regenbooggemeente de afgelopen 4 jaren (2015 t.e.m. 2018) aandacht aan hebben besteed.

Op grond van deze evaluatie stellen wij vast dat wij in een breed spectrum hebben gewerkt en ook het nodige hebben bereikt. Wij hebben samen met andere organisaties als het COC Twente-Achterhoek, het ROC van Twente, Artikel 1, onder meer binnen het onderwijs, de sport, cultuur, het jongerenwerk, onder ouderen, ben binnen onze eigen gemeentelijke organisatie een actief beleid gevoerd. Uit monitoringonderzoek door de GDD blijkt, dat de tolerantie en acceptatie jegens LHBT-personen weliswaar toegenomen is en nog steeds stijgt, maar dat er aan de andere kant ook 'tegenkrachten' zijn te bespeuren. Er zijn culturen en gemeenschappen waar LHBT-zijn zeker nog niet vanzelfsprekend wordt gevonden en waar zelfs gesproken kan worden van 'intolerantie' op dit gebied.

Uit het recente verleden willen wij als voorbeeld daarvan de 'Nashville-verklaring' aanhalen, die ook in Nederland de nodige aandacht heeft getrokken.

¹ De G4 ontvangen jaarlijks € 50.000,--

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Hazenweg 121

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Onze eigen evaluatie en overige bevindingen tijdens de afgelopen Regenboogperiode gaven ons voldoende aanleiding om als gemeente opnieuw, als 'Regenbooggemeente', een samenwerking met het ministerie van OCW aan te gaan. Met alle andere Regenbooggemeenten (waaronder Enschede, Deventer en Zwolle) en ook met Regenboogprovincie Overijssel gaan wij in het verlengde hiervan eveneens een hernieuwde samenwerking aan. In oktober 2018 tekende wethouder Bruggink hiervoor het convenant met OCW.

In de afgelopen maanden hebben wij als college een nieuw Meerjarenplan LHBTi+ voor de periode 2019-2022 opgesteld en vastgesteld. Bij de opstelling van het plan hebben wij de samenwerking met onze netwerkpartners gezocht. Daarnaast werden ook nieuwe partners betrokken.

Dit plan heeft de naam 'Anders is ook gewoon' meegekregen. Deze titel drukt uit dat wij uiteindelijk willen streven naar een situatie van 'inclusie', waarbij het er niet (meer) toe doet hoe je seksuele identiteit is, maar dat iedereen wat dit betreft zichzelf kan zijn en zich laten zien zoals men is. Zover is het echter nog niet, wij hebben de komende jaren nog het nodig te doen. Op grond van de evaluatie van de vorige Regenboogperiode en externe onderzoeken, hebben wij bepaald dat de aandacht ('focus') in de komende Regenboogperiode in het bijzonder moet liggen op jongeren, ouderen en biculturaliteit.

In het Meerjarenplan vindt u onze motivatie voor deze focus en ook op welke manier en met welke 'medestanders' wij hier de komende jaren aandacht aan gaan besteden.

Het Meerjarenplan is een beleidsstuk voor 4 jaren, jaarlijks zullen wij een beknopt 'uitvoeringsplan' opstellen met de concrete accenten en doelen voor dat jaar.

Voor wat betreft het financiële aspect van het Regenboogbeleid berichten wij u het volgende.

In 2019 kunnen wij voldoen aan de eis van 'cofinanciering' van het ministerie van OCW. De beschikbare beleidscapaciteit vertegenwoordigt een cofinanciering van € 10.000,-- en ook op de reguliere begroting is al een bedrag van € 10.000,-- voor LHBTi+ beleid opgenomen.

Op het moment dat destijds de meerjarenbegroting voor 2019 en volgende jaren werd opgesteld, was nog niet bekend dat het Regenboogbeleid een vervolg zou krijgen. Ook woog mee dat de nieuwe gemeenteraad zich vanaf 2020 zou kunnen uitspreken over (financieel) commitment aan LHBTi+ beleid.

Om het beleid vanaf 2020 conform ons Meerjarenplan uit te kunnen voeren, is een extra budget van € 10.000,-- nodig. In de kadernota 2020-2023 zullen wij hierover een voorstel voor 'nieuw beleid' van € 10.000,-- voor de periode 2020-2022 opnemen (het nieuwe convenant loopt tot en met 2022) en dit op basis van een inzichtelijke begroting nader motiveren.

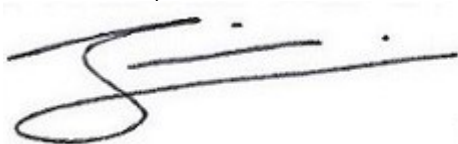
Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,

de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlage: Meerjarenplan LHBT-beleid 'Anders is ook gewoon' 2019-2022

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Regenboogstad Hengelo

ANDERS is ook GEWOON

Meerjarenplan 2019-2022

Gemeente Hengelo, januari 2019

M. Spoolder, beleidsadviseur Diversiteit

M. Penninga, AlphaVisie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Het belang van inclusiviteit	3
1.2 Samenvattende evaluatie periode 2015-2018	3
1.3 Regenboogperiode 2019-2022	4
2. Doelstelling	4
2.1 Landelijk	4
2.2 Hengelo	5
3. Focus 2019-2022	5
3.1. Jongeren (en hun ouders)	6
3.2 Ouderen	6
3.3 Biculturaliteit	7
4. Betrokken partijen	8
4.1 Partijen met eigenstandige verantwoordelijkheid	8
4.1.1 Onderwijs	8
4.1.2 Welzijn	10
4.1.3 Zorginstellingen en zorgverleners	10
4.1.4 Politie	10
4.2 Partijen met secundaire maatschappelijk verantwoordelijkheid	11
4.2.1 Sportverenigingen	11
4.2.2 Horeca	12
5. Uitvoerende partijen stimuleren inclusie	12
5.1 COC Twente-Achterhoek	12
5.2 ROC van Twente	12
5.3 Wijkkracht	12
6. Rol gemeente Hengelo	13
7. Nationale Coming Outweek	14
8. Monitoring	15
8.1 Jeugdmonitor, Volwassenenmonitor, Ouderenmonitor	15
8.2 Veiligheidsmonitor	15
8.3 I&O onderzoek Veiligheid Lhbt+	15
9. Begroting	15
Bijlage 1. Evaluatie 2015-2017 en 2018	17
Bijlage 2. Intentieverklaring Regenboogstad 2019-2022	27
Bijlage 3. Interviews en gesprekken	29

1. Inleiding

1.1 Het belang van inclusiviteit

... Bij duurzaamheid gaat het daarbij wat ons betreft om een duurzame ontwikkeling van onze stad als geheel: dus people, planet en profit. Dat betekent dat iedereen kan meedoen, ongeacht geslacht, inkomen, ras, etnische afkomst, religie, handicap of geaardheid; daar is Hengelo bewust, met zorg en proactief mee bezig. Wij geven daarom onder andere verdere invulling aan het gehandicapten- en LHBT-beleid. ...

Bron coalitieakkoord Hengelo 2018-2022

In Nederland is iedereen gelijkwaardig, heb je de vrijheid om te houden van wie je wilt en zichtbaar jezelf te kunnen zijn.

Waar die vrijheid wordt beknot, er gediscrimineerd wordt of zelfs mensen niet veilig zijn, treedt de overheid actief op.

Bron: Regeerakkoord 2017: Vertrouwen in de toekomst

Zowel lokaal als landelijk is de sociale vrijheid, veiligheid (sociaal en fysiek) en acceptatie van lhbt+ personen opgenomen in de coalitieakkoorden. Hiermee wordt breed en algemeen uitgedragen dat eenieder zichzelf kan en mag zijn ongeacht geaardheid.

De acceptatie van seksuele en genderdiversiteit blijft aandacht behoeven. Uit steeds weer nieuwe incidenten, (de meest recente was op 7-1-2019 de zogeheten 'Nashville verklaring'¹) blijkt regelmatig dat er nog het nodige moet gebeuren voordat tolerantie en acceptatie van lhbt+ overal vanzelfsprekend is. Deze aandacht vanuit de gemeente Hengelo is vanaf 2012 onderdeel van het beleid. Van 2012-2014 middels koplopergelden beschikbaar gesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Vanaf 2015 is de gemeente Hengelo Regenboogstad, waarvoor gedurende 2015-2017 ook gelden van OCW zijn ontvangen als cofinanciering voor gelden vanuit de begroting van de gemeente Hengelo. Deze inzet is in 2018 voortgezet en voor de periode 2019-2022 zijn door OCW opnieuw financiële middelen beschikbaar gesteld voor Regenboogsteden. Voorwaarde daarbij is cofinanciering vanuit de gemeenten.

1.2 Samenvattende evaluatie periode 2015-2018

In de afgelopen jaren is de aandacht voor het thema lhbt+ sterk verbreed. Dit blijkt uit de evaluaties 2015-2017 en 2018 (zie bijlage 1). In de eerste jaren van deze periode stonden Onderwijs en Jongeren centraal. Met de jaren is daar Sport, Zorg, & Welzijn, Burgers (in het algemeen), de buurgemeenten en de eigen interne organisatie bij gekomen.

In het onderwijs is geïnvesteerd via een werkgroep, verschillende gesprekken, nieuwsbrieven, studiemiddagen/voorlichting en trainingen. Bij het ROC van Twente heeft dit geleid tot een structurele borging van het thema in de organisatie met steun van het College van Bestuur. In het voortgezet en basisonderwijs is nog winst te behalen, waarbij de bereidheid en interesse er voldoende lijkt te zijn (mede ingegeven door de wettelijke verplichtingen hieromtrent). Het thema

¹ De **Nashvilleverklaring** (Engels: Nashville Statement) is een document over het christelijk geloof, huwelijk en seksualiteit dat oorspronkelijk in 2017 in de Amerikaanse stad Nashville is opgesteld. Met deze verklaring wilden de ondertekenaars, meest afkomstig uit orthodox en conservatief protestantse of evangelicale kringen, een eenduidig conservatief christelijk geluid laten horen rond thema's als homoseksualiteit, genderneutraliteit en transgenderisme. De ondertekenaars spreken zich uit tegen lgbt-seksualiteit, transseksualiteit, het homohuwelijk, polygamie, polyamorie, overspel en seksuele onreinheid. De verklaring wil hier normen en waarden ontleend aan de Bijbel ten aanzien van seksualiteit en het belang van huwelijkstrouw tegenover stellen.

Bron: Wikipedia

In Nederland heeft, naast een aantal kerkelijk leiders uit merendeel christelijk-orthodoxe hoek, ook SGP-leider Kees van der Staaij de Nederlandse vertaling van de Nashvilleverklaring ondertekend. Dit leidde tot heftige reacties: "Van der Staaij tekent als Tweede Kamerlid een verklaring die indruist tegen de grondwet en tegen de universele verklaring voor de rechten van de mens" klinkt het.

Bron: RTL Nieuws

lijkt echter nog onvoldoende prioriteit te krijgen en de hoe-vraag is door schoolbesturen en directies minder makkelijk in te vullen, zo blijkt uit de de *Jongeren en Onderwijsagenda* van het COC (landelijk).

Het jongerenwerk is de laatste jaren steeds vaker in beeld gekomen als gesprekspartner. In de komende periode zal het welzijnswerk in brede zin een meer prominente positie als partner kunnen innemen.

Het aantal activiteiten dat met zichtbaarheid te maken heeft (o.a. aanwezigheid met stands, zichtbaar gebruik van materiaal als vlaggen en armbandjes e.d.) neemt toe met de jaren.

Programmatisch lijken de concrete burgergerichte activiteiten zicht te concentreren rondom de Coming Outweek en Paarse Vrijdag (onderwijs). De aansluiting van de horeca biedt vooral kansen tijdens de Coming Outweek. Wellicht dat in het verlengde daarvan ook in Hengelo ontmoeting, ook buiten de Coming Outweek, in samenwerking met de horeca kan worden gestimuleerd.

1.3 Regenboogperiode 2019-2022

Met dit Meerjarenplan Regenboogstad Hengelo 2019-2022 "Anders is ook gewoon" geeft de gemeente Hengelo invulling aan het belang dat vanuit de Hengelo wordt gehecht aan inclusie van alle burgers en daarmee ook van lhbt+ personen, ook in de komende jaren.

In dit document wordt aangegeven wat in de periode 2019-2022 de focus zal zijn en met welke partijen hierin wordt samengewerkt om de doelen te realiseren.

Per jaar wordt een jaarplan opgesteld waarin, met onze samenwerkingspartners, de concrete acties en activiteiten in het betreffende jaar worden uitgewerkt.

2. Doelstelling

2.1 Landelijk

De Regenboogsteden en de minister van OCW zetten zich in om de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van lhbt+ inwoners verder te bevorderen. Ze hebben daarbij de volgende ambities:

- De sociale acceptatie van lhbt+ personen neemt toe onder de hele bevolking, maar zeker onder jongeren, ouderen en in kringen waar dat nog een taboe is.
- Vooroordelen, discriminatie, intimidatie en geweld tegen lhbt+ personen nemen af.
- Lhbt+ personen voelen zich gesteund, veilig en weerbaar op school, op straat, op het werk, in de zorg en thuis, in de sport en in hun eigen sociale kring.

Op 12 oktober 2018 tekende wethouder Bruggink namens het college van B&W van Hengelo de intentieverklaring van Regenboogsteden en de minister van OCW. Daarmee heeft Hengelo zich opnieuw bereid verklaard de ambities van de Regenboogsteden te vertalen naar lokaal beleid voor de periode 2019-2022. Dat beleid stellen ze op met de direct betrokkenen.

- De Regenboogsteden maken het regenboogbeleid (nog) effectiever door samenwerking tussen betrokken partijen te versterken.
- De Regenboogsteden monitoren en evalueren resultaten en effecten van beleid.
- Regenboogsteden richten zich op preventie én bestrijding van discriminatie van lhbt+ personen, met specifieke aandacht voor lhbt+ personen binnen het brede kader van discriminatie daar waar dit (nog) niet vanzelfsprekend is.
- Het normaliseren van regenboogbeleid in die zin dat het de norm is om regenboogbeleid te voeren en ieder individu uit de lhbt+ gemeenschap daadwerkelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd.
- Het regenboogbeleid (nog) beter borgen binnen bestaande kaders (diversiteit, emancipatie) en het (beter) verbinden met overig relevant gemeentelijk beleid bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, sport, veiligheid, preventieve jeugd- en gezondheidszorg en arbeidsmarkt.
- De Regenboogsteden geven het thema een vaste plaats in hun beleid. Ze stellen er ook

- budget en personeel voor beschikbaar.
- De Regenboogsteden informeren kleinere gemeenten in de regio over hun beleid. Ook geven ze kleinere gemeenten die daar behoefte aan hebben advies en informatie voor hun lhbt+ emancipatiebeleid.
- De Regenboogsteden stellen goede voorbeelden uit de praktijk beschikbaar aan de minister en aan MOVISIE.
- De Regenboogsteden stellen een equivalent budget en/of personele capaciteit beschikbaar als cofinanciering van het OCW-budget.

2.2 Hengelo

Gemeente Hengelo neemt de doelstellingen van het rijk (zoals bovenstaand in 2.1. verwoord in de ambities van het convenant) integraal over als onze lokale doelstellingen en ambities. In het verlengde van de eerdere inspanningen van de gemeente Hengelo als Regenboogstad, blijft Hengelo zich sterk maken voor het vergroten van de sociale acceptatie en inclusiviteit van lhbt+ personen. Dit doen wij in samenwerking met onze lhbt+ partners.

De komende jaren kiest Hengelo voor een focus op de volgende thema's:

- ⇒ Jongeren
- ⇒ Ouderen
- ⇒ Biculturaliteit

De rol van de gemeente varieert:

- ⇒ **Signaleren** (signaleren, agenderen, platform geven)
- ⇒ **Verbinden** (thema's, ontwikkelingen en partijen verbinden en met elkaar in contact brengen)
- ⇒ **Faciliteren** (via subsidies ondersteunen van activiteiten, training, ondersteuning (o.a. Onderwijs/GSA en COC, Wijkkracht (in combi met 'verantwoordelijkheid nemen' in het kader van opdrachtgever sociaal domein))
- ⇒ **Regisseren** (o.a. Coming Outweek samen met partners en horeca)
- ⇒ **Verantwoordelijkheid nemen** (o.a. als werkgever en als dienstverlener, maar ook in het kader van het Sociaal Domein en de dienstverlening die in opdracht van de gemeente wordt geleverd door verschillende partijen)

De gemeente wil met haar rollen en de inzet van de beschikbare middelen de volgende effecten sorteren

- ⇒ Agenderen van het thema lhbt+/Seksuele en genderdiversiteit/inclusiviteit
- ⇒ Bespreekbaar maken van lhbt+/Seksuele en genderdiversiteit/inclusiviteit
- ⇒ Empowerment van lhbt+ personen
- ⇒ Actief bevorderen van inclusiviteit

De gemeente kan dit echter niet alleen en werkt daarom samen met meerdere partijen. De primair betrokken partijen zijn:

- ⇒ Wijkkracht
- ⇒ COC Twente / Achterhoek
- ⇒ Scholen (waaronder het ROC van Twente)
- ⇒ Zorgpartners (in het kader van WMO en Jeugdzorg)
- ⇒ Sportverenigingen
- ⇒ Horeca

Het voorstel is om uitvoerend Wijkkracht en COC Twente-Achterhoek een belangrijke rol te geven. Ook het ROC van Twente is een belangrijke partner. De provincie Overijssel heeft als Regenboogprovincie gelden beschikbaar gesteld voor de komende jaren. In overleg met de provincie zal samenwerking worden gezocht in het verlengde van de ambities van Hengelo als Regenboogstad. De provincie heeft op verzoek de volgende tekstbijdrage geleverd aan dit Meerjarenplan:

De provincie Overijssel is een mogelijke samenwerkingspartner en wil meedenken en mogelijk participeren in een project over voorlichting in het VO en richting sportverenigingen.

De provincie Overijssel zet zich als regenboogprovincie in voor sociale acceptatie, weerbaarheid en veiligheid van de lhbt+ ers in Overijssel. Ze speelt een verbindende rol waarbij ze inzet op het versterken van het netwerk van organisaties en initiatiefnemers. Specifiek hebben ze middelen voor de ondersteuning van programma's en activiteiten die bijdragen aan sociale veiligheid en de vergroting van de individuele ruimte om jezelf te kunnen zijn. Hierbij denken ze aan de versterking van lhbt+ emancipatie door onder meer voorlichting op scholen en ondersteuning van evenementen. Een project op VO-scholen in Hengelo zou hier mogelijk goed inpassen. Samen met COC Twente en de provincie Overijssel wordt voorjaar 2019 een gesprek gepland om de mogelijkheden te verkennen, zodat verder ingezet kan worden op voorlichting bij VO-scholen en sportverenigingen in Hengelo.

De uitdaging is met beperkte middelen (capaciteit en financiën) voor lhbt+ beleid een bijdrage te leveren aan het normaliseren van lhbt+ , door verbinding te zoeken tussen partners en belanghebbenden. Het is een geleidelijk proces van agenderen, bespreekbaar maken, empoweren van lhbt+ personen en het actief bevorderen van inclusiviteit van lhbt+ personen.

3. Focus 2019-2022

3.1 Jongeren (en hun ouders)

Jongeren en hun ouders zijn een belangrijke focusgroep. Immers wanneer de jeugd opgroeit in een sfeer waarin lhbt+ genormaliseerd is, zal dit met de tijd de maatschappelijke opvatting en acceptatie mede beïnvloeden. Daarnaast zijn de tienerjaren over het algemeen de vormende jaren voor seksualiteit en identiteit. Jezelf ontdekken, jezelf leren kennen en kunnen zijn is belangrijk. Een veilige omgeving met ruimte om deze ontdekkingstocht te kunnen maken is cruciaal voor lhbt+ personen. De belangrijkste leefwerelden voor jongeren zijn het gezin, de school en de sport. Daarnaast de openbare ruimte, de straat, het uitgaan etc.

In het meerjarenplan en de daaruit voortkomende deelplannen per jaar zal met partners die een rol spelen in de leefwereld van jongeren worden samengewerkt om die veilige omgeving te helpen bieden.

Per leeftijdsfase valt dan te denken aan (niet gelimiteerd):

Leeftijdsfase 0-12 jaar:

- Loes (opvoedondersteuning): Signalen opvangen door professionals, informatie en advies aan kinderen en ouders (inclusief transgenders). Thema bespreekbaar maken waar daarvoor aanleiding is.
- Basisonderwijs: Seksuele en genderdiversiteit zijn onderdeel van het onderwijscurriculum, week van de lentekriebels, Paarse Vrijdag etc. Signalen opvangen door professionals, informatie en advies aan kinderen en ouders (inclusief transgenders). Thema bespreekbaar maken voor ouders en kinderen die mogelijk hierover signalen afgeven.

Leeftijdsfase 12-18/23

- Onderwijs (Voortgezet onderwijs en ROC van Twente/AOC Zone College): Seksuele en genderdiversiteit zijn onderdeel van het onderwijscurriculum, signalen opvangen door professionals, informatie en advies aan jongeren (en ouders) (inclusief transgenders). Thema breed bespreekbaar maken. Ondersteunen GSA, Paarse Vrijdag, Coming-Outdag/week.
- Sport (sportverenigingen): thema agenderen, bespreekbaar maken, jongeren empoweren en een actieve inclusie bevorderen
- Straat en uitgaan (jongerenwerk, horeca): een fysiek en veilige omgeving creëren voor jongeren. Vanuit jongerenwerk eventuele worsteling bij jongeren herkennen en hen daarin waar mogelijk bijstaan, inclusief relatie met ouders of sociaal netwerk.

3.2 Ouderen

Er is een soos voor oudere lhbt+ personen bij de Universiteit Twente, deze wordt positief gewaardeerd en ook door Hengeloërs bezocht. Er zijn wat signalen dat er behoefte is aan een plek

voor ontmoeting in Hengelo, maar het is niet duidelijk of dit een breed gevoelde behoefte is. Ontmoeting voor lhbt+ personen in Hengelo zou kunnen worden opgepakt in het verlengde van de organisatie van Coming Outweek met o.a. de horeca en het COC.

Een ander punt dat aandacht vraagt is de relatie tot zorg en ondersteuning. Oudere lhbt+ personen hebben vaak geen kinderen en/of kleinkinderen en zijn daardoor mogelijk eerder zijn aangewezen op ondersteuning of zorg vanuit algemene voorzieningen als het ouderenwerk binnen het welzijnswerk, of zorg door professionele zorgverleners.

Er ligt daarbij een autonome verantwoordelijkheid bij het welzijnswerk en zorgverleners om die dienstverlening dusdanig beschikbaar te maken dat oudere lhbt+ personen zich vrij voelen om te allen tijde zichzelf te zijn en daarin niet feitelijk of een subjectief ervaren beperking voelen.

Het is belangrijk dat de organisaties van de betreffende professionals aan dit thema aandacht schenken. Dat waar oudere lhbt+ personen zorg of ondersteuning nodig hebben, dit vrijelijk bespreekbaar is en dat vanuit de professional hierover geen feitelijk of voelbaar (negatief) oordeel

bestaat. Daarnaast hebben zorgorganisatie voor intramurale zorg een taak om een sociaal en fysiek veilige omgeving te creëren voor de lhbt+ personen met een zorgbehoefte. Dat betekent o.a. aandacht voor de sfeer onder medebewoners (anti-pestprotocol etc.), maar met name positief bespreekbaar maken.

Met betrekking tot de zorg en het welzijnswerk ligt de primaire verantwoordelijkheid hiervoor bij de betreffende organisaties. Vanuit het Meerjarenplan kan met deze organisaties worden samengewerkt om een stimulans te bieden dit actief op te pakken en, in de verbinding met andere partijen, te leren van ervaringen en methodieken om zaken te agenderen, bespreekbaar te maken, lhbt+ personen te empoweren en de algemene inclusie te bevorderen.

Ten aanzien van het welzijnswerk is Wijkkracht een belangrijke uitvoerende partner voor de gemeente in het kader van dit meerjarenplan. Ten aanzien van zorgpartijen kan dit thema door de gemeente worden meegenomen in de (toekomstige) inkoop en subsidierelaties (WMO) als thema waaraan vanuit de zorgpartij aandacht moet worden geschonken.

3.3 Biculturaliteit

Een cultureel diverse samenleving zorgt voor lhbt+ personen voor mogelijk extra spanningen. Naast het proces van het ontdekken wie je zelf bent en het individuele acceptatieproces, kan de culturele context voor extra complicaties zorgen. Mag ik zijn wie ik ben vanuit het geloof, vanuit mijn cultuur, van mijn familie, vrienden? Word ik nog geaccepteerd of loop ik het risico op verstoting?

Bij biculturaliteit speelt enerzijds de grote context van de Nederlandse samenleving waarbinnen het in grote mate OK is om te zijn wie je bent, maar binnen de 'eigen' sociale omgeving een cultuur heerst waarbij dit juist niet OK is. Dit kan voor spanning en problemen zorgen.

Het is niet de taak van de overheid om op het thema religie een actieve rol te pakken. De Twentse Werkgroep LHBT en Religie houdt zich met dit thema bezig, waarbij vanuit verschillende geloofsgemeenschappen vertegenwoordigers actief zijn. Waar nodig kan vanuit het meerjarenplan enige faciliterende ondersteuning worden geboden aan deze werkgroep om hun activiteiten en inspanningen mogelijk te maken.

Vanuit de bredere cultuur (waarbij vaak wel een samenhang is met religie) ligt er wel een taak van de overheid en dus de gemeente om het thema te agenderen en bespreekbaar te maken. Op individueel niveau kan wellicht meer ondersteuning worden geboden via de reguliere dienstverlening die vanuit zorg of anderszins wordt geboden, al dan niet gerelateerd aan een rol van de gemeente.

Het uiteindelijke doel in het kader van biculturaliteit is dat een biculturele lhbt+ persoon niet hoeft te kiezen tussen het thuisfront/de sociale omgeving en wie de persoon ten diepste zelf is.

Vanuit dit meerjarenplan zal met o.a. Wijkkracht, specifiek vanuit de Werkgroep Diversiteit, hierop een programma worden ontwikkeld. De inzet zal daarin zijn gericht op het agenderen van het thema seksuele en genderdiversiteit en inclusiviteit en het bespreekbaar maken van seksuele en

genderdiversiteit en inclusiviteit. Op individueel niveau kan empowerment van lhbt+ personen worden opgepakt vanuit het welzijnswerk door o.a. signaleren, ondersteunen en waar nodig doorverwijzen. Het actief bevorderen van inclusiviteit binnen het thema biculturaliteit is het uiteindelijke doel, maar dit vergt tijd.

Bovenstaande agenderen en het bespreekbaar maken zal moeten plaatsvinden met wederzijds respect, maar wel vanuit de context dat de Nederlandse wet het uitgangspunt vormt en dat discriminatie op basis van geaardheid en genderdiversiteit niet geoorloofd en acceptabel is.

4. Betrokken partijen

4.1 Partijen met eigenstandige verantwoordelijkheid

4.1.1 Onderwijs

Wettelijk kader

Het COC heeft landelijk een Jongeren en Onderwijsagenda opgesteld. Daarin valt te lezen:

Sinds 2012 zijn scholen verplicht om les te geven over seksuele en genderdiversiteit. Daarnaast biedt ook de nieuwe Wet Sociale Veiligheid (sinds augustus 2015) de mogelijkheid te werken aan een veilige school voor iedereen. Deze twee kaders versterken elkaar: het benadrukt dat scholen verplicht zijn om voor iedere, ook de lhbt-leerling, een veilige leeromgeving te creëren. Uit onderzoek door de Inspectie van Onderwijs in 2016 blijkt dat docenten door de aanpassing van de kerndoelen het onderwerp belangrijk vinden. Toch wordt het onderwerp slechts incidenteel en weinig doelgericht behandeld, en is het niet verankerd in het curriculum. Scholen willen wel aandacht besteden aan het onderwerp, maar weten niet hoe, het ministerie van OCW geeft hen immers zelf geen richtlijnen. (...) scholen willen vooral antwoord op de vraag: hoe kunnen we het zelf beter doen en welke acties moeten we dan ondernemen?

ROC van Twente

In de afgelopen jaren heeft het ROC van Twente positieve stappen gemaakt. Het ROC van Twente heeft 'de basis op orde'. Er is een goede zorginfrastructuur voor studenten die worstelen met hun identiteit, er is een actieve GSA, er is een Werkgroep Seksuele en Genderdiversiteit die kan helpen bij de organisatie en uitvoering van interventies en er is een practoraat dat onderzoek doet naar effecten.

Het College van Bestuur onderkent het belang van aandacht voor deze thematiek en stelt hier sinds september 2018 structurele formatie voor beschikbaar. Met die formatie kan de werkgroep de genoemde basis draaiende houden.

Vanuit de ROC Academie is een workshop/training beschikbaar voor medewerkers van het ROC van Twente, deze is samen met het COC ontwikkeld. Hiermee wordt het herkennen en bespreekbaar maken van seksuele en genderdiversiteit bevorderd.

Vanuit het Meerjarenplan willen we de inzet van het ROC van Twente verder ondersteunen, waarbij vooral de verbinding met andere partners, zoals scholen in het voortgezet onderwijs en Wijkkracht wordt gestimuleerd. De ervaringen en werkwijze van het ROC van Twente willen we breder ontsluiten en als voorbeeld of inspiratie laten dienen.

Het borgen van de aandacht in de volle breedte van de colleges binnen het ROC van Twente is nog niet overal gerealiseerd.

Voortgezet Onderwijs

Het voortgezet onderwijs bestaat uit een groot aantal onderwijsorganisaties, samenwerkingsverbanden en type opleidingsniveaus. Elke school is autonoom in de wijze waarop het thema seksuele en genderdiversiteit een plek krijgt binnen de school.

Het thema krijgt veelal aandacht binnen het vakken als Levensbeschouwing of Zorg & Gezondheid, maar ook Geschiedenis. Lespakketten als Lang Leve de Liefde worden o.a. toegepast.

Aandacht besteden aan het thema binnen het formele curriculum is belangrijk, maar voor het creëren van een sociale en fysiek veilige leeromgeving volstaat dit niet. Wat doen scholen aanvullend aan het thema seksuele en genderdiversiteit?

Dit blijkt niet eenvoudig. Niet omdat scholen het niet willen, maar o.a. omdat het "er ook nog eens bij komt" en scholen niet altijd goed weten HOE dit thema in de breedte in te vullen. Daarnaast schrikt het onderwerp bij docenten en leerlingen soms af, het ligt buiten de comfort zone en er bestaat handelingsverlegenheid. Het gesprek hierover voeren is niet altijd eenvoudig.

Toch geven scholen invulling aan dit thema o.a. door middel van het klassenmentoraat (ter bevordering van de inclusieve veiligheid binnen de klas), het ondersteunen van GSA's, deelname aan Paarse Vrijdag en Coming Outdag.

Dit Meerjarenplan Regenboogstad Hengelo heeft de ambitie om samen met de scholen in het voortgezet onderwijs, het ROC van Twente, de Regenboogprovincie Overijssel, de Regenboogstad Enschede en andere regiogemeenten, het COC Twente-Achterhoek en Wijkkracht de scholen te ondersteunen dit thema gefaseerd (verder) vorm en inhoud te geven.

Mogelijke onderwerpen daarbij zijn:

- Het thema breed bespreekbaar maken op scholen en binnen docententeams.
- Het direct en indirect opvangen van signalen bij leerlingen (bewustzijn en alertheid bij professionals),
- Adequaat kunnen reageren bij incidenten (bijvoorbeeld: hoe te reageren wanneer 'homo' als scheldwoord wordt gebruikt of bij gesignaleerd pestgedrag?).
- Het om het creëren van een veilige omgeving waarin 'Anders ook gewoon is'.
- Het stimuleren van een GSA op school (of gezamenlijk met meerdere scholen).
- Is er behoefte bij mentoren en vertrouwenspersonen aan aanvullende training of het aanreiken van handvatten?
- Een informatiepakket bij het verlaten van de school, waarin ook informatie over bijvoorbeeld het COC of Exaltio is opgenomen.
- Het actief deelnemen aan Paarse Vrijdag of aandacht besteden aan Coming Outdag.
- Etc.

GSA

Op het vmbo voelen veel lesbische-, homo-, bi- transgender- en queer scholieren zich niet helemaal veilig: uitsluiting, pesten en zelfs geweld komen nog steeds voor. Maar meedoen aan een GSA (Gender-Sexuality Alliance) kan de situatie van deze jongeren sterk verbeteren, zo blijkt uit dit onderzoek van Movisie en de Universiteit van Amsterdam.

Een GSA is een netwerk van leerlingen – homo, hetero, transgender en nog meer - die samen actievoeren voor een beter klimaat ten aanzien van seksuele- en genderdiversiteit. De LHBT-jongeren in zo'n GSA ervaren dat ze door een GSA steun krijgen van andere leerlingen. Daardoor groeit hun zelfvertrouwen en weten ze beter wie ze zijn. Ook ontstaan er nieuwe vriendschappen. En dat is belangrijk: want uit de kast komen op school, betekent nog vaak het verlies van vrienden.

(...)

Uit buitenlands kwantitatief onderzoek is al bekend dat LHBT-leerlingen op scholen met GSA's gezonder zijn en beter in hun vel zitten dan LHBT-leerlingen op scholen zonder GSA's. De GSA is in de Databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut opgenomen als een interventie die goed wetenschappelijk onderbouwd is.

Bron: publicatie Movisie 2 augustus 2018: Onderzoek naar de ervaren baat van GSA's onder leerlingen op het vmbo

De gemeente Hengelo wil met het meerjarenplan o.a. de stimulering van GSA's binnen het voortgezet onderwijs bevorderen.

Primair Onderwijs

Het eerder genoemd wettelijk kader is ook van toepassing voor het primair onderwijs.

Daarmee is in het primair onderwijs seksuele en genderdiversiteit onderdeel van het onderwijscurriculum, dit kan door middel van aandacht in bijvoorbeeld de week van de lentekriebels en op Paarse Vrijdag invulling krijgen. Daarnaast is het opvangen van signalen door leerkrachten en andere professionals belangrijk en de informatie en advies aan kinderen en ouders. In de leeftijdsfase van de kinderen in het primair onderwijs is het normaliseren van het thema de belangrijkste opbrengst.

Ten aanzien van het primair onderwijs zijn er een aantal onderdelen die in de verdere uitwerking van de deelplannen per jaar kunnen worden betrokken:

- ⇒ Het herhalen van een training door Movisie (of Wijkkracht) voor o.a. leerkrachten.
- ⇒ Het thema seksuele en genderdiversiteit agenderen voor POVO (studiedag primair onderwijs en voortgezet onderwijs).
- ⇒ Agenderen van het thema lhbti+ bij de besturen van de scholen:
 - Stichting Scholengroep Primato
 - Dr. Schaepmanstichting
 - MarCanT Stichting christelijk basisonderwijs Centraal Twente
 - Vereniging voor Gereformeerd Primair Onderwijs "de Oosthoek" (CBS De Triangel)
 - IBS de Tulp
- ⇒ Het stimuleren van het hijsen van de regenboogvlag op Coming Outdag en Paarse Vrijdag.

4.1.2 Welzijn

Het welzijnswerk heeft een ondersteunende functie m.b.t. het functioneren van burgers in de maatschappij. Het gaat om burgers die extra aandacht of stimulans nodig hebben, maar ook over het functioneren van groepen burgers ten opzichte van anderen. Lhbt+ personen ondervinden in verschillende fases van het leven uitdagingen. Vanuit het welzijnswerk kunnen lhbt+ personen ondersteund worden in het vinden van hun weg in deze maatschappij en anderzijds heeft het welzijnswerk een rol bij het versterken van acceptatie en inclusie bij niet lhbt+ personen.

Vanuit de rol van het welzijnswerk binnen het brede sociale domein, inclusief opvoedingsondersteuning en binnen de sociale wijkteams, rust er een extra taak bij het welzijnswerk t.a.v. signaleren van lhbt+ vraagstukken en het adequaat inspelen op de ondersteunings- of zorgbehoefte van de lhbt+ personen.

In de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's die n.a.v. dit meerjarenplan worden opgesteld is Wijkkracht, samen met het COC Twente-Achterhoek en het ROC van Twente een dragende partner.

4.1.3 Zorginstellingen en zorgverleners

Zorginstellingen en zorgverleners, zowel intramuraal als extramuraal, hebben een verantwoordelijkheid in het waarborgen van de sociale en fysieke veiligheid en leefomgeving van burgers van alle leeftijden, ook waar het gaat om de ervaren veiligheid en acceptatie van lhbt+ personen ten opzichte van zorgverleners.

Bewustwording en vaardigheden van professionals in de zorg m.b.t. seksuele diversiteit is en blijft een punt van aandacht, waarbij zorgorganisaties zelf primair de verantwoordelijkheid hebben deze intern te agenderen en waar nodig te faciliteren. Daar waar de gemeente vanuit het sociaal domein opdrachtgever is van zorgverleners of zorgorganisaties, kan de gemeente in het kader van dit meerjarenplan dit punt agenderen en bespreekbaar maken.

Bij intramurale zorg hebben zorginstellingen een verantwoordelijkheid in de bevordering van een veilige en sociale leefomgeving van lhbt+ personen binnen de woonfunctie (mede in relatie tot medebewoners) van de zorginstelling.

4.1.4 Politie

Vooralsnog zijn er geen signalen vanuit de politie t.a.v. lhbt+ gerelateerde problemen of incidenten. Er is geen specifiek protocol beschikbaar t.a.v. lhbt+ personen. Eventuele incidenten (geweld, pesten, etc.) worden via de reguliere protocollen en processen opgepakt.

In de veiligheidsmonitor "Veilig Uitgaan" gepland voor 2019, kunnen mogelijk vragen worden opgenomen t.a.v. lhbt+ personen.

4.2 Partijen met secundaire maatschappelijk verantwoordelijkheid

4.2.1 Sportverenigingen

Sport is belangrijk, om meerdere redenen, zowel voor de fysieke als ook sociale gezondheid van mensen. Sportverenigingen hebben tot primair doel het faciliteren van de sportbeoefening en kennen daarnaast een sociale functie. Ook voor lhbt+-personen moet sporten vanzelfsprekend zijn en moet de sportvereniging een veilige en sociale omgeving zijn. Bij veel sportverenigingen is het thema seksuele en genderdiversiteit nog niet (voldoende) geagendeerd. Sportverenigingen worden vaak bestuurd en begeleid door vrijwilligers. Daarmee hebben sportverenigingen, in vergelijking tot bijvoorbeeld onderwijs-, zorg- en welzijnsorganisaties een andere maatschappelijke verantwoordelijkheid t.a.v. inclusief beleid van lhbt+-personen.

Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau als gepubliceerd in 2017 blijkt dat seksuele voorkeur geen invloed heeft op sportdeelname, maar wel op de keuze van het soort sport. Verder blijkt uit het onderzoek dat:

(...) seksuele oriëntatie geen invloed heeft op de mate waarin mensen sporten en bewegen. Opvallend is dat homoseksuele mannen een drempel voelen om het lidmaatschap van een

'mannenteam' aan te gaan, maar als ze eenmaal lid zijn voelen zij zich over het algemeen wel geaccepteerd. Voor lesbische en biseksuele vrouwen blijkt de seksuele oriëntatie aanzienlijk minder vaak van invloed op het sportgedrag dan voor homoseksuele mannen.

En

Ondanks dat het overgrote deel van de Nederlandse bevolking zegt geen probleem te hebben met homoseksualiteit in de sport, lijken homoseksuele mannen vooral 'macho-' of team- en contactsporten (zoals voetbal) te mijden. Ze verwachten niet te worden geaccepteerd. Homoseksuele teamsporters voelen zich echter over het algemeen juist geaccepteerd in hun team. Hieruit kan worden opgemaakt dat wanneer homoseksuele mannen eenmaal lid zijn van een 'mannenteam' zij zich over het algemeen geaccepteerd voelen, maar dat er een drempel is om het lidmaatschap überhaupt aan te gaan.

Bron: SCP, beleidssignalement Ervaringen van LHBT-personen met sport

Landelijk wordt erkend dat het thema seksuele en genderdiversiteit binnen de sport aandacht behoeft. Zo zijn er verschillende programma's en samenwerkingsverbanden op dit thema ingezet, zoals de Alliantie Gelijkspelen met als onderdeel het verenigingstraject Sport voor Iedereen.

De Alliantie Gelijkspelen is een samenwerkingsverband tussen: NOC*NSF, Gay Union Through Sports, Nederlandse Sport Alliantie, John Blankenstein Foundation en COC Nederland. De Alliantie Gelijkspelen wordt gefinancierd door de ministeries van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap en Volksgezondheid, Welzijn & Sport. De John Blankenstein Foundation is de trekker van Alliantie Gelijkspelen.

De workshops (workshopbegeleiders i.s.m. ervaringsdeskundigen of begeleiding van goedgekeurde bewustwordingsacties e.d.) die, in het kader van Sport voor Iedereen, worden gegeven bij sportverenigingen zijn in principe gratis. Deze verlopen via de John Blankenstein Foundation. Het motiveren en stimuleren van sportverenigingen om deze workshops binnen de vereniging te houden vraagt het nodige voorwerk. De workshops zijn een middel om het thema seksuele en genderdiversiteit bespreekbaar te maken. Daaraan voorafgaand zal het thema bestuurlijk en bij trainers/begeleiders geagendeerd moeten worden.

Via de deelplannen per jaar zal daarin met partners invulling moeten worden gegeven. Wijkkracht, het COC en adviseurs van de John Blankenstein Foundation zouden daarin ondersteunend kunnen zijn.

Verder kan in concrete uitingen een bijdrage worden geleverd aan inclusiviteit. Voorbeelden daarvan zijn het hijsen van de Regenboogvlag op de sportclub tijdens de Coming Outweek, het dragen van regenboogaanvoerdersband en het spelen met een regenboogbal. Allemaal uitingen van solidariteit en tekenen van acceptatie.

Uit het onderzoek van het SCP blijkt ook dat de 'verwachting niet te worden geaccepteerd' al een eerste belemmering is voor sporters om lid te worden of als lid uit de kast te komen. Elke stap die hierin drempelverlagend werkt is daarin winst.

4.2.2 Horeca

Voor de horeca is de belangrijkste taak het voelbaar en herkenbaar uitstralen dat iedereen en dus ook lhbt+ personen welkom is. Het vlaggen met de Regenboogvlag tijdens de Coming Outweek 2018 was daarin een duidelijk zichtbaar signaal. De horeca is daarmee een belangrijke partner van de Coming Outweek. De samenwerking met de horeca en op een uitgebreid programma van de Coming Outweek vraagt per deelplan per jaar nadere uitwerking en invulling. Daar waar er behoefte ontstaat bij lhbt+ ers in Hengelo voor periodieke ontmoeting zou het mooi zijn wanneer hieraan invulling kan worden gegeven met één of meerdere horecaondernemers in Hengelo. Dit zou een voorzetting kunnen zijn van de samenwerking die in het kader van de Coming Outweek ontstaat.

5. Uitvoerende partijen stimuleren inclusie

5.1 COC Twente-Achterhoek

Het COC Twente-Achterhoek is ook in de komende jaren een belangrijke partner voor de Regenboogstad Hengelo. De concrete invulling van de relatie met het COC zal per jaar in de deelplannen vorm krijgen.

Uitbreiding van de groep voorlichters (vrijwilligers) is daarbij één van de onderwerpen. In gesprek met Exaltio (jongeren en studentenvereniging) is de verbinding gelegd met het COC met het idee mogelijke vrijwilligers te werven onder de leden van Exaltio.

5.2 ROC van Twente

Hoewel het ROC van Twente de basis op orde heeft, zijn er toch nog zorgen. Het blijkt weerbarstig om alle opleidingen en teams in ROC van Twente mee te krijgen. Hiervoor is meerjarig 'ambassadeurswerk' nodig. Iemand die actief met docenten, managers, directeurs en teams in gesprek gaat over de noodzaak en het belang van aandacht, iemand die samen met de gesprekspartners gaat zoeken naar maatwerkoplossingen en de teams ook daadwerkelijk ondersteunt bij de vormgeving daarvan.

Iemand dus, die een brug bouwt en onderhoudt tussen de teams en de (onderzoeks)projecten van het ministerie van OCW, de Europese Unie en (onderzoeks)projecten van ROC van Twente zelf. Dit bruggenbouwen kan niet worden gerealiseerd vanuit de nu door het CvB toegezegde formatie. Zonder dit ambassadeurswerk blijven de interventies beperkt tot teams die toch al enthousiast zijn en waar er wellicht minder noodzaak is.

Vanuit het Meerjarenplan van de gemeente Hengelo zal met het ROC van Twente worden gekeken hoe de gemeente Hengelo een deel cofinanciering kan verstrekken aan het ROC van Twente t.a.v. de verbinding tussen de nog niet bereikte colleges binnen het ROC in verbinding met de verschillende onderzoeksprojecten t.a.v. van effectiviteit. De cofinanciering zal ook bij andere partijen zoals Regenboogstad Enschede en wellicht de provincie worden aangevraagd.

5.3 Wijkkracht

Wijkkracht is als uitvoerende kernpartner binnen het Meerjarenplan Regenboogstad Hengelo nieuw toegevoegd. Het overleg met Wijkkracht biedt de volgende mogelijkheden die in de deelplannen per jaar verder concreet ingevuld gaan worden.

- ⇒ Kennisoverdracht d.m.v. lezingen, training en/of workshops via Wijkkracht Academie, aan van en voor:
 - Professionals: intern collega's Wijkkracht, partners in sociaal domein, onderwijs en vluchtelingenwerk
 - Vrijwilligers en
 - Geïnteresseerde burgers

- ⇒ Workshops ontwikkelen en aanbieden bij Sportverenigingen, scouting en op scholen, VO en BO. Voor het ontwikkelen van de workshop contact zoeken met ROC van Twente, COC

Twente-Achterhoek en de John Blankenstein Foundation. Voor de sport en scouting zal het thema lhbt+ een onderdeel zijn van de workshop gericht op coachen.

- ⇒ In algemene zin, aansluiten bij vindplaatsen: school, sport, straat, LOES-dienstverlening
- ⇒ Agenderen seksuele en genderdiversiteit bij kennisteam Diversiteit. Daar is het nu nog geen of te weinig een thema.
- ⇒ Onderzoek naar mogelijk inzetten van huiskamergesprekken voor jongeren als ouders.
- ⇒ Op website Wijkkracht lhbt+ benoemen en/of regenboogvlag op de site. Zichtbaar toegankelijk zijn.

Voor de kennisoverdracht en bewustwording op het thema lhbt+ is het van belang dat:

- Het thema biculturaliteit bespreekbaar wordt gemaakt, laten ervaren dat het OK is anders te zijn (zacht benaderen, laagdrempelig, vertrouwen). Dat bij biculturaliteit het taboe vaak het probleem is, waardoor verstoting uit gezin en sociaal netwerk voorkomt.
- Algemene aanpak: vraag niet naar man/vrouw vriend/vriendin (gebeurt nu vaak nog vanuit de hetero-benadering) maar vraag naar partner (open). Bij invullijsten bij geslacht keuze m/v/anders (open)
- Ingang op persoonsniveau bijvoorbeeld via huisarts (huisarts kan probleem van individuen herkennen en doorverwijzen naar (algemeen toegankelijke) ondersteuning.
- Thema bespreekbaar maken bij jongerenwerk en ouderenwerk, opzetten gerichte activiteit (bijvoorbeeld tijdens Coming Outweek).

6. Rol gemeente Hengelo

Normstellend, beïnvloeden en opinie bepalen

De gemeente heeft verschillende mogelijkheden om haar rol te pakken op het thema seksuele en genderdiversiteit. Te onderscheiden zijn:

- **Signaleren** (signaleren, agenderen, platform geven)
- **Verbinden** (thema's, ontwikkelingen en partijen verbinden en met elkaar in contact brengen)
- **Faciliteren** (via subsidies ondersteunen van activiteiten, training, ondersteuning (o.a. Onderwijs/GSA en COC, Wijkkracht (in combi met 'verantwoordelijkheid nemen in het kader van opdrachtgever sociaal domein))
- **Regisseren** (o.a. Coming Outweek, met samenwerkingspartners en horeca)
- **Verantwoordelijkheid nemen** (o.a. als werkgevers, dienstverlener en algemene publieksfunctie, maar ook in het kader van het Sociaal Domein en de dienstverlening die in opdracht van de gemeente wordt geleverd door verschillende partijen).

Voorbeeldfunctie in beleid en uitvoering

In het kader van lhbt+ beleid het bewustzijn bevorderen op alle beleidsterreinen van de gemeenten ten aanzien issues waarmee lhbt+ personen geconfronteerd kunnen worden. Dat ligt op het interne personeelsbeleid (de gemeente als voorbeeldwerkgever), veiligheid, openbare ruimte, uitgaan, economische zaken (centrummanagement), evenementen (roze-dag tijdens de kermis), zorg, welzijn, werk en inkomen, diversiteit, onderwijs, kunst en cultuur etc.

Als werkgevers biedt de gemeente een veilige werkomgeving. Hiervoor blijft het noodzakelijk te investeren in bijvoorbeeld een vertrouwenspersoon, maar ook in het aannamebeleid van de gemeente met betrekking tot seksuele diversiteit.

Als dienstverlener heeft de gemeente ook een rol, bijvoorbeeld bij het zorgloket en informatief via de website. Het gaat dan verwijsinformatie, aanspreekvormen, vragen naar partner (i.p.v. man/vrouw/vriend/vriendin), invulopties bij formulieren (m/v/o) etc.

De uitstraling van het nieuwe stadhuis/stadskantoor biedt ook mogelijkheden (entree, regenboogmat, neutrale toiletten etc.). De gemeente heeft dus een rol vanuit haar publieksfunctie in brede zin.

De oprichting van een interne klankbordgroep van lhbt+ medewerkers binnen de gemeente, voor gevraagd en ongevraagd advies, kan een middel zijn om als gemeente vanuit de eigen rol scherp te blijven.

Sociaal Domein

Met name binnen het sociale domein liggen mogelijkheden die samen met de partners kunnen worden opgepakt. Eerder in dit plan zijn daarvoor al aanknopingspunten benoemd (Welzijn/Sociaal Wijkteam, WMO, Jeugdzorg). Ook ten aanzien van Werk en Inkomen liggen kansen. Daar waar lhbt+ personen belemmeringen ervaren t.a.v. de arbeidsmarkt zou hierop actief kunnen worden geïntervenieerd door het bevorderen van empowerment van de betreffende lhbt+ persoon, of door een actieve ondersteuning richting werkgevers. Bewustwording, agenderen en bespreekbaar maken is daarbij een basis.

Training professionals

De training van professionals binnen de gemeente of professionals die in opdracht van de gemeente actief zijn is een eerder ingezet instrument, wat kan worden verbreed en herhaald (verloop en nieuwe instroom medewerkers). Het vormt daarmee ook een instrument in het permanent agenderen.

Agendering via inkoop en subsidies

Ook bij inkoop- en subsidierelaties kan het thema seksuele en genderdiversiteit, bij relevante relaties, worden opgenomen. Al was het maar simpelweg door het als een te adresseren thema te benoemen. Daarmee moeten partners, waarmee een subsidie of inkooprelatie wordt aangegaan, dit onderwerp betrekken in de uitoefening van hun werkzaamheden/dienstverlening. Hiermee gebruikt de gemeente haar opdrachtgevende rol om het onderwerp te agenderen en bespreekbaar te maken.

Samenwerking tussen overheden

Als regenboogstad ben je ook ambassadeur van het thema. In de komende jaren wordt ook invulling gegeven aan de relatie met collega-Regenboogsteden (zoals Enschede) en omliggende gemeenten daar waar (bijvoorbeeld t.a.v. het onderwijs, inkooprelatie etc. welke vaak gemeentegrensoverschrijdend is). De samenwerking met regiogemeenten krijgt ook invulling doordat deze gemeenten Hengelo als Regenbooggemeente inmiddels weten te vinden. Hengelo stelt hiervoor expertise en best-practices beschikbaar.

Ook met de Regenboogprovincie Overijssel wordt samenwerking gezocht. Hiervoor zijn concreet contacten gelegd ter voorbereiding op dit meerjarenplan, mede naar aanleiding van een signaleerde behoefte vanuit het COC en het onderwijs. Dit gesprek zal, mede gelet op het proces bij de provincie t.a.v. de invulling van haar opdracht als regenboogprovincie en de inzet van de daarvoor beschikbare middelen, begin 2019 worden voortgezet.

T.a.v. de afstemming met Enschede liggen hier kansen m.b.t. de invulling van de Coming Outweek, sport en de samenwerking met het COC. Ook ten aanzien van de samenwerking met het ROC van Twente ligt samenwerking met omliggende gemeenten voor de hand. Het ROC van Twente heeft immers studenten vanuit de hele regio binnen haar colleges. Het gezamenlijk ondersteunen van de inspanningen van het ROC van Twente m.b.t. seksuele en genderdiversiteit is effectiever dan losstaande initiatieven.

7. Nationale Coming Outweek

Gemeente initieert, regisseert en faciliteert

De gemeente heeft bij de Coming Outweek een regisserende rol. De samenwerkingspartners nemen de uitvoering voor hun rekening. De vaste samenwerkingspartners vormen daarbij het vetrekpunt, maar er is ook ruimte voor nieuwe partners en initiatieven die een bijdrage kunnen

leveren die in de Coming Outweek past. De gemeente neemt het initiatief om een 'project' Coming Outweek te starten.

Partners

Diverse partijen kunnen worden betrokken bij de Coming Out-week zoals:

Voor meer inhoudelijk programmering:

- COC Twente-Achterhoek
- Wijkkracht
- Twentse Werkgroep LHBT en Religie
- Onderwijs
- Exaltio

en

- De horeca voor brede activiteiten en zichtbaarheid (feestelijk/welkom gevoel)

8. Monitoring

8.1 Jeugdmonitor, Volwassenenmonitor, Ouderenmonitor

Het belang van monitoring wordt breed onderkend. Het aantal onderzoeken waarin specifiek lhbt+ nadrukkelijk voorkomt is beperkt. Door de GGD Regio Twente wordt periodiek onderzoek gericht op gezondheid en leefstijl. Afwisselend wordt een Jeugdmonitor, een Volwassenenmonitor of Ouderenmonitor uitgevoerd. Meest recentelijk is het Jeugdmonitor in 2018 gepresenteerd. Gedurende de looptijd van dit Meerjarenplan komen alle drie monitors aan bod.

8.2 Veiligheidsmonitor

De gemeente heeft plannen om in 2019 een analyse m.b.t. 'Veilig Uitgaan' in Hengelo tot stand te brengen. Hiervoor worden horecaondernemers geënquêteerd en misschien ook het uitgaanspubliek. In de enquête zouden een aantal vragen over Veilig Uitgaan en lhbt+ kunnen worden opgenomen. In het deelplan 2019 wordt deze relatie met de analyse Veilig Uitgaan verder gelegd.

8.3 I&O onderzoek Veiligheid Lhbt+

In opdracht van de Antidiscriminatievoorzieningen in Oost Nederland, waaronder Artikel 1 Overijssel, onderzocht I&O research eind 2018 hoe het is gesteld met de veiligheidsgevoelens van mensen die zichzelf identificeren als homo- of biseksueel, of als transgender dan wel interseksueel. Dit onderzoek is qua enquêtering inmiddels afgerond. Wanneer de onderzoeksresultaten worden bekendgemaakt is op moment van het schrijven van dit Meerjarenplan nog niet bekend.

9. Begroting

Voorlopige indicatieve verdeling per jaar:

- 2019: € 30.000 + € 10.000 beleids capaciteit 'in kind' reeds beschikbaar (€ 20.000 van het Rijk op basis van het convenant 2019-2022 en € 20.000 aan cofinanciering vanuit gemeentelijke middelen).
- Voorstel aan raad periode 2020-2022: Inzet beleids capaciteit ad €10.000 per jaar en €10.000 aanvullend als gezamenlijke cofinanciering voor het rijks geld ad 20.000 per jaar.
- Bij instemming gemeenteraad: per saldo €30.000 per jaar te besteden.
Hiervoor geldt de volgende bestemming:

I.	Subsidie ROC van Twente	€4.000
II.	Subsidie COC Twente Achterhoek	€5.000
III.	Subsidie Wijkkracht	€5.000
IV.	Subsidie stimulering Coming Outweek	€8.500
V.	Subsidies overige initiatieven en partners	€7.500

Doordat de middelen in de vorm van een subsidie worden verleend is de BTW-component niet van toepassing.

Lhbt+ beleid is ook preventief beleid, met name binnen het onderwijsdomein en het sociaal domein.

Door effectieve inclusie te bevorderen en tijdig latente problematiek te signaleren kan bijvoorbeeld voortijdige schooluitval of verzuim door spijsbelproblematiek mede voorkomen worden, of dat intensieve (psychosociale) zorg of ondersteuning binnen het sociaal domein in een latere fase noodzakelijk is.

Ook t.a.v. bijvoorbeeld transgenders kan bewustwording en constructieve begeleiding bijdragen aan voorkomen van psychosociale problemen, bijdragen aan uitstroom naar werk of voorkomen van uitval uit werk. Daarmee is een 'inverdien'-effect mogelijk binnen het Sociaal Domein.

Bijlage 1. Evaluatie 2015-2017 en 2018

2015

Behaalde resultaten regenbooggelden 2015

In onderstaande beschrijving kunt u lezen welke activiteiten in 2015 zijn uitgevoerd ten behoeve van het project 'Elke liefde is anders' (dit was de 'werknaam' voor het lhbt-beleid van 2015 tot en met 2017).

- Op 20 mei 2015 werd een studiemiddag georganiseerd voor het onderwijs. Deze middag met als thema 'alles uit de kast voor een veilige school' is bezocht door ruim 40 professionals uit het onderwijs en van de gemeenten.
- In 2015 zijn twee bijeenkomsten georganiseerd met de werkgroep onderwijs om activiteiten af te stemmen. Het streven was om 4 keer per jaar bij elkaar te komen om inbedding van seksuele diversiteit in het onderwijs te bespreken. Tot op heden is dit tweemaal gelukt en moesten overige bijeenkomsten worden geannuleerd i.v.m. onvoldoende deelname. Het blijkt lastig om de werkgroep bijeen te krijgen. Daarom is een LinkedIngroep opgezet om informatie te delen en op te halen.
- In juni 2015 en september 2015 (reminder) is een enquête uitgezet binnen het basisonderwijs in Hengelo om te bepalen op welke wijze het project 'Elke liefde is anders' de basisscholen kunnen ondersteunen bij de inbedding van het thema seksuele diversiteit. Het verslag van deze behoeftepeiling kunt u vinden in de mail bijlage en de concrete activiteiten zullen worden uitgevoerd in 2016.
- Het voortgezet onderwijs in Hengelo heeft een uitnodiging ontvangen voor een kosteloze 'Lang Leve de Liefde' training en het basisonderwijs voor de methode Lentekriebels. Tijdens deze training krijgen docenten meer informatie over de lesmethode en handvatten om te werken met het thema seksualiteit en seksuele diversiteit.
- Er is meegedacht in de vraagstelling m.b.t. seksuele diversiteit in de gezondheidsvragenlijst EMOVO. De aan seksuele diversiteit gerelateerde vragen vindt u in de mail bijlage. In augustus 2016 zullen de uitkomsten worden gepresenteerd.
- Om leerlingen van het voortgezet onderwijs actief te betrekken bij het thema seksuele diversiteit, werden zij in september 2015 uitgedaagd om een gedicht te schrijven over het thema 'Elke liefde is anders'. Een aantal leerlingen heeft zijn/haar zelfgeschreven gedicht voorgedragen op 10 oktober 2015, Coming outdag.
- Wethouder Lukas Schoonhoven heeft op Coming outdag 2015 (10 oktober) de regenboogvlag gehesen bij het stadhuis in Hengelo. Twee jongeren zongen hierbij passende liederen en enkele leerlingen droegen een zelfgeschreven gedicht voor. Daarna deelden jongeren, onder andere van ondertussen074.nl regenboogarmbandjes uit aan het winkelend publiek als symbool voor tolerantie. Het voortgezet onderwijs in Hengelo is aangemoedigd om aandacht te besteden aan Coming outdag. Zij konden gratis regenboog armbandjes bestellen om uit te delen aan leerlingen en aandacht te vragen voor acceptatie.
- Scholen hebben in november een mailing ontvangen met betrekking tot paarse vrijdag. Met deze mailing werden scholen geïnformeerd over het doel van paarse vrijdag en materialen die zij kunnen bestellen om op deze dag uit te delen (paarse vrijdag krant / GSA pakket).
- In november hebben gesprekken met het jongerenwerk in Hengelo plaatsgevonden om de ondersteuningsbehoefte voor 2016 te inventariseren.
- In november is het concept jaarplan 2016 geschreven.
- Tijdens paarse vrijdag (11 december) wordt in het Kulturhus Hasselo de film 'jongens' vertoond'. In het filmhuis te Hengelo zal de film 'The duke of Burgundy' te zien zijn.
- In december zijn een inhoudelijke en financiële evaluatie geschreven over het jaar 2015 welke is geëvalueerd in een gesprek met de gemeente Hengelo.

In zowel juni als september (reminder) 2015 is het basisonderwijs in Hengelo benaderd met een korte vragenlijst om de ondersteuningsbehoeften ten aanzien van het thema seksuele diversiteit te inventariseren.

Onderstaand een korte samenvatting:

In totaal 9 respondenten hebben de vragenlijst ingevuld. Op de vraag "op welke wijze wordt er aandacht besteed aan seksuele diversiteit of genderidentiteit?" antwoord 60% dat zij lespakketten inzetten en 20% geeft aan dat er nog geen aandacht voor dit thema is.

Met name in de groepen 7 en 8 (90%) wordt aandacht besteed aan het thema diversiteit, 30% bespreekt dit thema met docenten en in 10% van de gevallen worden ouders betrokken. Op de vraag of het basisonderwijs behoefte heeft aan extra ondersteuning antwoordt 75% ontkennend. Het aanbieden van een studiemiddag wordt door 12 % van de respondenten relevant gevonden, 38% is neutraal en 50% geeft aan geen interesse te hebben.

2016

In onderstaande beschrijving kunt u lezen welke activiteiten in 2016 zijn uitgevoerd ten behoeve van het project 'Elke liefde is anders'.

Onderwijs

Doelstelling: Scholen worden geïnformeerd over ontwikkelingen op het vlak van seksuele diversiteit en weten waar zij ondersteuning kunnen krijgen, zodat de sociale acceptatie toeneemt en er een veilig schoolklimaat gerealiseerd wordt.

- Op 4 april hebben alle voortgezet onderwijs scholen in de gemeente Hengelo een mailing ontvangen met de nieuwsbrief LHBT waarin de laatste ontwikkeling t.a.v. seksuele diversiteit en de activiteiten vanuit het project "Elke liefde is anders" worden beschreven. Bijgevoegd hebben alle scholen een menukaart ontvangen met daarin een overzicht van onderwijsmethoden en activiteiten ter bevordering van een sociaal leefklimaat voor LHBT-ers.
- Op 25 mei 2016 is in samenwerking met het COC een inspiratie/studiemiddag georganiseerd voor het onderwijs. Deze middag met als thema 'Gewoon anders, anders gewoon' is praktisch vormgegeven met korte levendige workshops, ervaringsverhalen en ruimte voor uitwisseling tussen scholen. De middag werd bezocht door 26 professionals uit het onderwijs en in totaal met alle ondersteunde diensten kwamen we uit op ruim 40 deelnemers. Vergeleken met vorig jaar hadden we twee dezelfde deelnemers, dus we hebben weer een nieuwe groep professionals weten te bereiken. Uit de evaluatie blijkt grote tevredenheid. De gemiddelde waardering is een 4,4 op een schaal van 1 (zeer slecht) tot 5 (zeer goed). Al met al kijken we terug op een zeer geslaagde middag.
- Rainbow Janny (boegbeeld van de Coming Outweek) heeft in de Coming Outweek het ROC van Hengelo bezocht. Tijdens dit bezoek werd met studenten gesproken over seksuele diversiteit en coming out.
- Scholen hebben in november een nieuwsbrief ontvangen met daarin momenten en methoden die zij kunnen gebruiken om seksuele diversiteit te bespreken op school. Tevens werden zij met deze nieuwsbrief geïnspireerd om aandacht te besteden aan paarse vrijdag.

Jongerenwerk

Doelstelling: Seksuele diversiteit wordt als thema besproken in het Jongerenwerk om een veilig klimaat voor Jongeren en Jongerenwerkers te creëren.

- In samenwerking met Gemeente Enschede, Movisie, Rutgers en het COC Nederland is er 14 juni een training gefaciliteerd voor professionals uit Hengelo en Enschede die tijdens hun werk regelmatig in aanraking komen met biculturele LHBT's. Uit ervaring en onderzoek blijkt dat specifieke kennis en vaardigheden de omgang met en benaderen van mensen uit deze doelgroep gemakkelijker kan maken. 40 professionals hebben zich voor deze training aangemeld waaronder 2 jongerenwerkers van Wijkkracht Hengelo.
- Er zijn gesprekken gevoerd met 7 jongerenwerkers van Wijkkracht Hengelo en er is een online vragenlijst uitgezet om goed in te kunnen spelen op de behoefte m.b.t. bijscholing over seksuele diversiteit. Jongerenwerkers gaven aan jongeren te zien worstelen met hun geaardheid en vinden het belangrijk om dit met de jongeren te bespreken. Ook stonden zij positief ten opzichte van een bijscholing die praktische handreikingen biedt en ruimte geeft voor casuïstiek bespreking. In oktober 2016 zijn 7 mensen van Wijkkracht getraind door het COC. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd om te bespreken hoe het thema geborgd kan worden binnen het jongerenwerk. Begin 2017 wordt hiervoor een plan gemaakt.
- In de Coming Outweek hebben jongeren van het jongerenwerk een graffiti Wall gemaakt met als thema seksuele diversiteit.

Afbeelding: graffitikunstwerk gemaakt door jongeren van het jongerenwerk in Hengelo Bron: Gemeente Hengelo, 4 oktober 2016: Gemeentenieuws

Burgers

Doelstelling: De dialoog over het thema seksuele diversiteit in gang zetten, zodat de sociale acceptatie en veiligheid van LHBT onder burgers toeneemt.

- Op Coming Outdag werd in Hengelo de regenboogvlag gehesen door wethouder Claudio Bruggink. De stadsdichteres las gedichten voor. Aansluitend vond een regenboog ontbijt plaats waar informeel met elkaar werd gegeten en gepraat.
- Daarnaast zijn er in de Coming Outweek diverse activiteiten uitgevoerd waaraan burgers konden deelnemen, waaronder lezingen, een kunstroute, een roze kerkdienst etc. Voor het complete activiteitenoverzicht zie bijlage 'Programma Coming out Week 2016'. Deze activiteiten werden kenbaar gemaakt via onder andere een website en gemeenteadvertentie.

Afbeeldingen: kunstroute langs de fietssnelweg Hengelo Enschede, ontworpen door lokale kunstenaars. Bron: Lars Smook, 26 september Tubantia

14 Twentse Gemeenten

Doelstelling: Niet-regenboog gemeenten in Twente zien het belang in van LHBT-beleid en ondernemen acties om de veiligheid en acceptatie van LHBT in de eigen gemeente te vergroten.

- Op 4 februari 2016 hebben de regenbooggemeenten Hengelo en Enschede een korte pitch gehouden tijdens het ambtelijk overleg WMO. Doel was het informeren, inspireren en enthousiasmeren van ambtenaren en hen aanmoedigen om in kleine stappen ook activiteiten te organiseren voor een veilig leefklimaat voor LHBT-ers in hun gemeente.
- Naar aanleiding van de pitch en een behoeftepeiling is een 'werkatelier' georganiseerd door de regenbooggemeente Hengelo en Enschede en het COC Twente-Achterhoek om de 4 deelnemende te informeren over het nut en de noodzaak van LHBT-beleid, mogelijkheden om het in te bedden in bestaande taken of het voeren van apart LHBT-beleid en de basis leggen voor een netwerk van LHBT-contactpersonen. Vervolg op dit werkatelier vindt plaats in 2017.

Monitoring

Doelstelling: Doormiddel van onderzoek in beeld brengen hoe het is gesteld met de acceptatie t.a.v. LHBT

- In 2016 zijn de resultaten van EMOVO gepubliceerd (GGD Twente, 2016). Dit onderzoek is uitgevoerd onder tweedeaars en vierdejaars leerlingen van het voortgezet onderwijs. Deze resultaten geven o.a. het volgende weer:
- 62% vindt het normaal dat twee vrouwen of twee mannen verliefd zijn op elkaar;
- 71% vindt het prima als een meisje en jongen elkaar zoenen op schoolplein of straat. Twee zoenende meiden op het schoolplein of op straat wordt door 51% prima gevonden. Als het twee jongens betreft dan vindt 42% dit prima.
- Slechts 12% geeft aan dat iemand die homoseksueel is dit kan vertellen aan iedereen op school en 37% geeft aan dat dit wel verteld kan worden tegen alleen vrienden.

2017

In 2017 hebben de activiteiten zich voornamelijk gericht op sport en ouderen/welzijn. Voor beide doelgroepen gold dat nog onbekend was wat de ondersteuningsbehoeften op het vlak van seksuele diversiteit waren. Deze ondersteuningsbehoefte is in 2017 in beeld gebracht, waarna gericht activiteiten zijn opgezet.

Naast de focus op sport en ouderen, bleef ook in 2017 ondersteuning beschikbaar voor het onderwijs en het jongerenwerk om aandacht voor het thema seksuele diversiteit te behouden.

Zoals ook in voorgaande jaren is er rondom Coming Outdag een verscheidenheid aan activiteiten georganiseerd om inwoners te betrekken bij het thema 'acceptatie van seksuele diversiteit'. Hiervoor is de samenwerking gezocht met Artikel 1 Overijssel en COC Twente- Achterhoek.

Onderwijs

Doel: scholen worden geïnformeerd over ontwikkelingen op het vlak van seksuele diversiteit en weten waar zij ondersteuning kunnen aanvragen, zodat de sociale acceptatie toeneemt en er een veilig schoolklimaat gerealiseerd wordt.

- Nieuwsbrief: In maart is er een nieuwsbrief + menukaart verstuurd waarin docenten handreikingen konden vinden met betrekking tot het in gesprek gaan over seksuele diversiteit.
- Gesprekken met scholen: Het team seksuele gezondheid van GGD Twente heeft in de gesprekken die in 2017 zijn gevoerd met scholen, structureel aandacht besteedt aan seksuele diversiteit. Bij interesse voor trainingen werd doorverwezen naar partners uit de menukaart.
- Training voor ROC-vertrouwenspersonen: In juni hebben +/- 10 vertrouwenspersonen van het ROC van Twente een training gevolgd over seksuele diversiteit, verzorgd door het COC.
- Nieuwsbrief 'liefde een feest voor iedereen!': In oktober hebben alle scholen een nieuwsbrief ontvangen met als thema 'Liefde is een feest voor iedereen!'. In deze brief werden scholen geattendeerd op paarse vrijdag en middelen die hiervoor beschikbaar waren.

Aanbevelingen:

In het verleden is getracht om met werkgroepen, bestaande uit vertegenwoordigers van scholen, te brainstormen. Gezien de lage opkomst voldeed deze werkgroep onvoldoende aan de verwachting. Om deze reden is destijds een LinkedIngroep gevormd. Echter ook hier deelde men weinig. In 2017 is besloten om scholen laagdrempelig te benaderen met alleen tweemaal per jaar een nieuwsbrief. Ik merk dat scholen het liefst direct bruikbare middelen ontvangen (zoals de paarse vrijdagkrant) of gadgets om uit te delen. Daarnaast hebben veel scholen een actief samenwerkingsverband met het COC Twente – Achterhoek. Hier duidelijk zicht op krijgen is soms lastig.

Jongerenwerk

Doel: seksuele diversiteit wordt bespreekbaar gemaakt in het jongerenwerk om een veilig klimaat voor jongeren en jongerenwerkers te creëren.

- Aandacht voor LHBT binnen het jongerenwerk: In 2017 zijn meerdere gesprekken gevoerd met het jongerenwerk om aandacht te vragen voor seksuele diversiteit.
- Aandacht voor LHBT op Internationale vrouwendag. : Niqo van den Heuvel van Wijkkracht Hengelo was op 4 maart 2017 met een stand met info over de LHBT gemeenschap aanwezig op Internationale Vrouwendag .
- Nieuwsbrief: In mei ontvingen jongerenwerkers een nieuwsbrief waarin zij handreikingen konden vinden met betrekking tot het in gesprek gaan over seksuele diversiteit.
- Nieuwsbrief 'liefde een feest voor iedereen!': In oktober hebben jeugd- en jongerenwerk een nieuwsbrief ontvangen met als thema 'Liefde is een feest voor iedereen!'. In deze brief werden zij geattendeerd op paarse vrijdag en middelen die hiervoor beschikbaar waren.
- Hijsen van de regenboogvlag; Een tweetal locaties van Wijkkracht hebben gebruik gemaakt van het aanbod van de gemeente m.b.t. het kosteloos ontvangen van een regenboogvlag.

Aanbevelingen:

In 2017 zijn meerdere gesprekken gevoerd met jongerenwerkers van Wijkkracht. In deze gesprekken lag de focus op LHBT-beleid binnen de organisatie en het organiseren van een leuke laagdrempelige actie tijdens de Coming Outweek. Na diverse gesprekken en een aanbod voor financiering heeft men helaas afgezien van het uitvoeren van een activiteit. Wel is men bezig om 'Wijkkracht breed' een werkgroep te formeren m.b.t. (seksuele) diversiteit. Tot op heden heb ik daar nog niets over vernomen.

Sport

Doel: seksuele diversiteit wordt als thema besproken in de sport zodat iedereen zichzelf kan zijn op de sportvereniging (en daar buiten).

- Bijeenkomst sportclubs: In het voorjaar van 2017 is contact gezocht met enkele sportclubs in Hengelo om te bepalen of men ondersteuning zou willen ontvangen op het thema seksuele diversiteit. De meeste verenigingen gaven aan dat zij weinig tot geen signalen krijgen dat het niet goed zou gaan.
Een van de voetbalverenigingen adviseerde om het thema te agenderen op een overkoepelend overleg. Voorafgaand heeft een gesprek plaatsgevonden met Wijkkracht (Nicole Wielens) en de sportcoach.
Tijdens het overleg met de voetbalverenigingen had het thema seksuele diversiteit naar mijn gevoel geen hoge prioritering. Ik heb het thema kort toegelicht en praktische handreikingen zoals het vlaggensysteem voor de sport toegelicht.

Aanbevelingen:

Seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport is op dit moment erg actueel (zie ook: Rapport van de Onderzoekscommissie seksuele intimidatie en misbruik in de sport, 2017). De sportverenigingen gaven aan dat zij het thema binnen de eigen vereniging gaan bespreken en dat zij contact opnemen als zij concrete acties willen vormgeven. Omdat seksuele grensoverschrijding een recent thema is in de sport, zal het wellicht enige tijd duren voordat verenigingen hier concrete stappen in ondernemen.

Betrokkenen:

Wijkkracht: Nicole Wielens – N.Wielens@wijkkracht.nl

Sportcoach: Rienk Jager – r.jager@trias-groep.nl

Voorzitter bijeenkomst verenigingen: Johan Bolten – boltenjohan@gmail.com

Zorg & Welzijn

Doel: in beeld brengen in hoeverre LHBT-ouderen in Hengelo zich geaccepteerd en veilig voelen en acties uitvoeren om het gevoel van acceptatie te vergroten.

- Tafelgesprekken: In 2017 zijn gesprekken gevoerd met 3 ouderen uit de gemeente Hengelo om de ondersteuningsbehoefte in beeld te brengen.
- "Out-oud" roze high tea: Zo'n dertig 'roze ouderen' bezochten dinsdagmiddag de high tea in het kader van de Coming Outweek. In paviljoen De Ontmoeting in het Prins Bernhardpark in Hengelo genoten ze van de koffie, thee, cake en lekkere hapjes.
- Meezingbingo: Rainbow Janny verzorgde in de Coming Outweek twee optredens in zorginstellingen.
- Fototentoonstelling 'ouderen, seksualiteit en intimiteit' TMZ: In de woon-zorgcomplexen en verpleeghuizen van Trivium Meulenbelt Zorg (TMZ) was vanaf 15 augustus de expositie 'Er is iets groots, iets wilds en rustigs gaande' te zien. Het betrof een landelijke tentoonstelling over ouderen, intimiteit en seksualiteit.
- De zorginstellingen hebben een aanbod gekregen om kosteloos de regenboogvlag te ontvangen.

Aanbevelingen:

Het thema van Coming Out dag 2017 had als thema 'Oud Roze', waarbij ouderen centraal stonden. Ouderen die (op relatief late leeftijd) uit de kast komen ervaren regelmatig problemen met acceptatie van hun seksualiteit of durven hier niet voor uit te komen. Gezien het succes van de activiteiten denk ik dat het een hele goede stap is geweest om een thema te kiezen voor de Coming Outweek en hier de focus op te leggen.

Er is ook een mooie ontwikkeling gaande met betrekking tot beleid rondom seksualiteit en ouderen. Een voorbeeld hiervan is de expositie bij locaties van Trivium Meulenbelt Zorg. Belangrijk is om deze ontwikkeling voort te zetten en aandacht voor het thema te behouden.

Hengelose inwoners

Doel: de dialoog over het thema seksuele diversiteit gaande houden, zodat de sociale acceptatie en veiligheid van LHBT toeneemt.

In de Coming Outweek zijn waren er vele activiteiten die door inwoners bijgewoond of bezocht konden worden:

- Vlag hijsen en netwerkontbijt: Op locatie Markant in Hengelo werd onder toezicht van belangstellenden de regenboogvlag gehesen. Blazers van de muziekschool verzorgden de muzikale omlijsting en er werd een gedicht voorgedragen door Marijke Achterbosch. Na afloop volgde een netwerkontbijt in hotel National.
- Beren met regenboogsjaal: De drie beren op de markt zijn in de coming out week voorzien van een sjaal in regenboogkleuren
- Banner tentoonstelling bibliotheek: In de bibliotheek Hengelo kon men in de eerste twee weken van oktober een banner tentoonstelling over roze ouderen bezichtigen. De expositie gaf een inkijkje in de levens van 14 oudere LHBT-personen. Vervolgens stond deze tentoonstelling twee weken in Enschede.
- LHBT-filmweekend: In het filmhuis werden op 13, 14 en 15 oktober drie LHBT-films getoond: Moonlight, Carol en The Danish girl.
- Kunstproject F35 Hengelo Enschede: Kunstenaars uit Hengelo en Enschede verzorgden kunst langs de fietssnelweg. Vanwege de slechte weersomstandigheden werd de expositie verplaatst naar een binnen locatie op het Roombeek.
- Ontwerpwedstrijd regenboogbank: In Hengelo werd een ontwerpwedstrijd uitgeschreven voor een regenboogbank. Uit 37 inzendingen is het ontwerp van Telma van den Hoven uitgekozen. De bank met haar ontwerp wordt door vrijwilligers beplakt met mozaïek stukjes en zal naar verwachting begin maart 2018 af zijn.
- Ook waren er enkele bedrijven die volop aandacht hebben besteed aan Coming outdag. Zo droeg het personeel van reclamebureau AliënTrick regenboogsokken, presenteerde bakker Gustav een regenboogtaart en werd de regenboogvlag op vele plekken gehesen. Voor een sfeerimpressie van activiteiten rondom Coming outdag zie bijlage 3.

Aanbevelingen:

De opkomst bij het regenboogontbijt bleek dit jaar toch minder groot dan in 2016. De mensen die het ontbijt bijwonen beginnen een vaste groep te vormen. Om deze groep te behouden, maar ook nieuwe mensen bij het onderwerp te betrekken kan voor volgend jaar misschien overwogen worden om een andere invulling te geven aan dit moment. Dit zou een high tea kunnen zijn of een bijeenkomst op een later tijdstip.

Gemeente Hengelo - medewerkers

Doel: in beeld brengen hoe het gesteld is met de LHBT-acceptatie onder medewerkers van de gemeente Hengelo

- Gesprekken LHBT-medewerkers: In februari 2017 zijn er gesprekken gevoerd met LHBT-medewerkers van de gemeente Hengelo. Zij zijn bevraagd over LHBT zijn binnen de gemeente Hengelo en waar kansen liggen voor de vergroting van acceptatie.
- LHBT-borrel: Er is een LHBT-borrel georganiseerd voor medewerkers van de gemeente Hengelo.
- Roze koeken: Op Coming Outdag werd de medewerkers van gemeente Hengelo een roze koek aangeboden als symbool voor LHBT-acceptatie.
- Training 'Transgenders & werk': Voor personeel van de Sector Sociaal en personeelsmedewerkers is op 31 oktober 2017 een training georganiseerd met als focus: de manier waarop de gemeente Hengelo zich als werkgever op zou kunnen/moeten/willen stellen als er transgenders binnen de organisatie solliciteren.

Aanbevelingen:

Ik vind het mooi dat in 2017 de gemeente Hengelo ook in de rol van werkgever actief aandacht heeft besteed aan het thema seksuele diversiteit. Een oproep leverde reactie op van enkele LHBT-medewerkers die wel wilden praten over acceptatie op het werk. Dit heeft veel informatie en mooie aanknopingspunten opgeleverd. Wellicht dat in 2018 bij voldoende animo een activiteit binnen de gemeente Hengelo (bijvoorbeeld een borrel) herhaald zou kunnen worden om aandacht voor het thema te behouden.

De 14 Twentse gemeenten

Doel: De niet-regenboog gemeenten in Twente zien het belang in van LHBT-beleid en ondernemen acties om de veiligheid en acceptatie van LHBT in de eigen gemeente te vergroten.

- In 2016 is er een behoeftepeiling uitgevoerd onder ambtenaren WMO om in beeld te krijgen op welke wijze zij aandacht besteden aan het thema LHBT. Uit deze behoeftepeiling kwam naar voren dat dit thema niet in iedere gemeente hoog op de agenda staat en dat er behoefte is aan meer informatie en handreikingen.
- In navolging op deze behoeftepeiling heeft een werkatelier LHBT plaatsgevonden, waarin het belang van 'aandacht voor LHBT in de gemeente' naar voren werd gebracht. De opkomst van deze bijeenkomst was lager dan gehoopt (6 gemeenten waren vertegenwoordigd). Alle 14 gemeenten kregen namens Hengelo en Enschede een regenboogvlag uitgereikt om tijdens Coming out dag en andere toepasselijke dagen uit te hangen als symbool voor LHBT-acceptatie.
- In navolging op deze bijeenkomst zijn burgemeesters betrokken bij het thema. Zij kregen in januari 2017 een GOA-stok uitgereikt. Begin februari is een flyer met informatie en praktische handvatten om aandacht te besteden aan seksuele diversiteit verstuurd naar wethouders.

Monitoring

Het is belangrijk om te monitoren of de tolerantie t.a.v. LHBT toeneemt, evenals de mate van veiligheid die LHBT ervaren, om hierop in te kunnen spelen. We kunnen enkele gegevens halen uit de volwassenen & ouderenmonitor (2017) en het onderzoek 'Seks onder je 25^e' (2018). De resultaten van de volwassenen en ouderenmonitor en 'Seks onder je 25^e' zijn hieronder toegevoegd.

GGD Twente (2017): Gezondheidsmonitor 2016: Gezondheid, leefstijl en welzijn van volwassenen en ouderen in Twente

Liefde voor altijd

Voor veel mensen zijn liefde en seksualiteit aan elkaar gekoppeld. Het een bestaat niet zonder het ander. De manier waarop seksualiteit wordt beleefd verandert wel in de loop van de jaren. Ook onze opvattingen over seksualiteit en relaties veranderen. Een goede, seksueel gezonde, relatie tussen partners draagt bij aan onze kwaliteit van leven. Dit geldt zowel voor heteroseksuelen, als voor homo- en biseksuelen. Homoseksualiteit als zodanig wordt door de meeste mensen wel geaccepteerd, maar ruim tien procent keurt een homoseksuele relatie af.

Van seksualiteit naar intimiteit

Seksualiteit blijkt voor het merendeel van de volwassenen en ouderen een wezenlijk onderdeel van hun bestaan en bij te dragen aan de kwaliteit van leven. Lust en passie zijn niet alleen voorbehouden aan de jeugd, maar zijn evengoed wezenlijke gevoelens voor volwassenen en ouderen. De seksuele activiteit neemt af, maar de behoefte aan intimiteit en contact blijft.

Veel volwassenen en ouderen vinden dat hun seksuele leven door de jaren heen is verbeterd en men beter op elkaar is ingespeeld.

Volwassenen even tevreden als ouderen

Leeftijd en sociaaleconomische status (SES) zijn van weinig invloed op de tevredenheid over seksualiteit en intimiteit in het leven. Behalve bij de oudste ouderen, hier neemt de tevredenheid over seksualiteit en intimiteit af.

Houding verandert

Over het algemeen toont men zich de laatste jaren toleranter, wanneer twee mannen of twee vrouwen een relatie hebben. De acceptatie van homoseksualiteit is echter niet op alle niveaus even groot. Men heeft bijvoorbeeld moeite met het samenwonen van homoparen, zeker als het de eigen kinderen betreft. Ook vindt niet iedereen het goed, dat homoseksuelen met elkaar kunnen trouwen. Zonen van twee mannen of twee vrouwen in de openbare ruimte wordt nog steeds door een groot aantal mensen afgekeurd. Mensen met een hoge sociaaleconomische status zijn toleranter (93%) dan mensen met een lage sociaaleconomische status (83%).

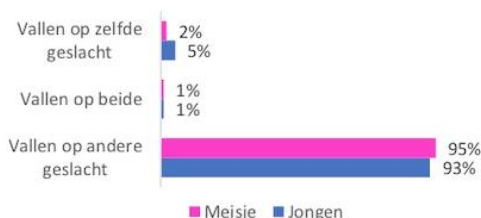
Resultaten (t.a.v. Diversiteit) uit Rapportage "Seks onder je 25^e" (2018)

4 Diversiteit

Niet alle jongeren voelen zich aangetrokken tot het andere geslacht. Lesbische, homoseksuele en biseksuele (LHB¹-)jongeren zullen veelal in de puberteit ontdekken dat zij de voorkeur geven aan jongens, meisjes of beide. De opvattingen over homoseksualiteit zijn de laatste jaren milder geworden. Dit betekent echter niet dat homoseksuele of biseksuele jongeren gemakkelijk voor hun geaardheid uit (kunnen) komen en evenmin dat ze geen problemen ervaren.

Meesten vallen op andere geslacht

De meeste jongeren, 89%, zijn wel eens verliefd geweest. Van deze groep valt 94% op het andere geslacht, 1% op beide, 4% op personen van hetzelfde geslacht en 2% weet het nog niet. Jongens zeggen vaker dan meisjes te vallen op iemand van het eigen geslacht. Twente is wat dit betreft vergelijkbaar met Nederland.

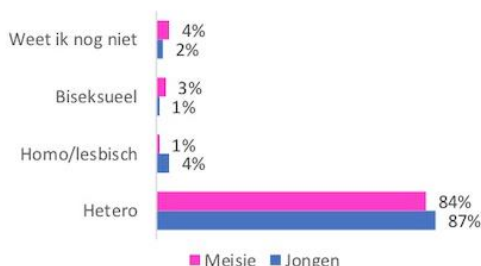

Figuur 4.1 Op wie val je?

Het verschil tussen jongens en meisjes is niet terug te zien bij de vraag of jongeren recent seks hebben gehad met iemand van het eigen geslacht. 5% van de jongens en 6% van de meisjes beantwoorden deze vraag bevestigend.

Kleine groep noemt zich lesbisch, homoseksueel of biseksueel

Aan jongeren is gevraagd hoe ze zichzelf noemen. De meesten noemen zichzelf hetero. 3% noemt zich homoseksueel of lesbisch; 2% is biseksueel en 3% weet het nog niet.

Figuur 4.2 Hoe noem je jezelf?

De verschillen tussen jongens en meisjes zijn klein.

Lesbisch, homoseksueel of biseksueel (LHB)

Bijna een kwart van de homoseksuele en lesbische jongeren geeft aan liever hetero te willen zijn.

Een derde heeft moeite met uit de kast komen

De helft van de homoseksuele jongens is 16,7 jaar, wanneer ze openlijk uitkomen voor hun geaardheid. Lesbische meisjes zijn gemiddeld een jaar jonger als zij uit de kast komen, namelijk 15,9 jaar. Deze leeftijden zijn vergelijkbaar met de landelijke gemiddelden. Ongeveer twee derde van de lesbische, homoseksuele en biseksuele (LHB-) jongeren vindt het geen probleem om te vertellen dat zij op jongens, op meisjes of op beide vallen. Een vergelijkbaar aantal geeft eerlijk antwoord als mensen ernaar vragen. Ze vinden ook dat anderen het best mogen weten. De meeste LHB-jongeren vinden hun geaardheid normaal. Een derde van de LHB-jongeren vindt het moeilijk om voor hun seksuele voorkeur uit te komen.

Te veel negatieve ervaringen

Voor al homoseksuele jongens hebben negatieve ervaringen. Lesbische meisjes hebben aanzienlijk minder problemen, maar worden evengoed uitgescholden, buitengesloten, gepest en krijgen vervelende dingen te horen. Negatieve ervaringen zijn weergegeven in tabel 4.1. In Twente wordt er wat meer gescholden dan landelijk.

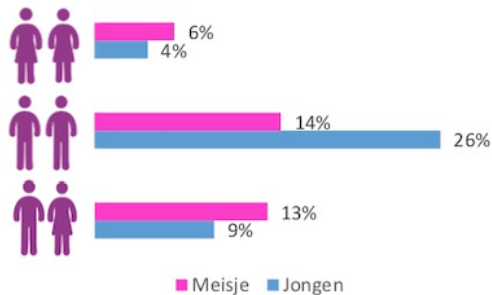
¹ Het Twentse onderzoek beperkt zich tot LHB-jongeren door de kleine omvang van de respondentengroep. Andere relationele varianten blijven buiten beschouwing, wat niet wil zeggen dat ze in Twente niet voorkomen.

Houding niet altijd even tolerant

De houding van jongeren tegenover homoseksualiteit is niet altijd even tolerant. 21% van de jongens en 5% van de meisjes vindt het niet goed, wanneer jongens zich meisjesachtig gedragen.

Voor meisjes die zich jongensachtig gedragen zijn jongeren wat milder: 14% van de jongens keurt dit gedrag af tegenover 4% van de meisjes. In beide gevallen zijnde meisjes aanzienlijk toleranter dan jongens.

Figuur 4.3 Zoenen niet goed

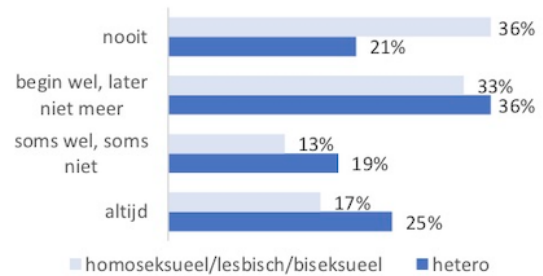
Een negatieve houding blijkt ook, wanneer gevraagd wordt naar zoenen op straat. Het meest afgekeurd worden jongens die elkaar op straat zoenen. Een kwart van de jongens keurt dit af en 14% van de meisjes. Dit is vergelijkbaar met landelijke cijfers. Een kleine groep keurt het af als meisjes elkaar in het openbaar zoenen. Ook het op straat zoenen van een jongen en een meisje kan niet bij iedereen door de beugel.

Condoomgebruik minder

Allen aan de groep van 18 tot 25 jaar zijn vragen gesteld over het aantal en de frequentie van de seksuele contacten, over veilig vrijen en het doen van een soa-test. Hierin verschillen LHB jongeren weinig van hetero jongeren. Het condoomgebruik ligt bij LHB jongeren wel wat lager. Eén op de drie gebruikt nooit een condoom; bij hetero jongeren is dat één op de vijf. Zeker bij wisselende sekspartners is condoomgebruik aan te bevelen, ongeacht of je hetero of homo bent.

Tabel 4.1 Negatieve ervaringen van de groep jongeren die op hetzelfde geslacht of beide vallen

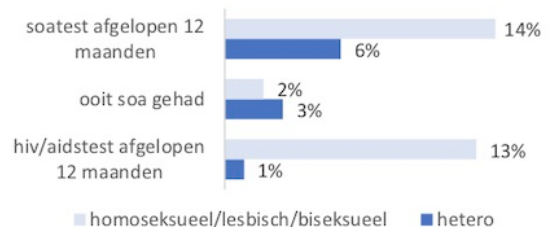
	Jongen		Meisje	
	Soms %	Regelmatig %	Soms %	Regelmatig %
Uitgescholden	44	21	13	7
Buitengesloten	20	21	20	0
Gepest	20	34	13	0
Vervelende dingen geroepen	22	34	20	7
Bedreigd	7	14	0	0
Geschopt of geslagen	7	14	0	0

Figuur 4.4 Condoomgebruik

Meer testen

Homoseksuele jongeren nemen wat vaker het zekere voor het onzekere en laten zich testen op soa en/of aids/hiv. Dit betekent niet dat deze jongeren ook vaker een soa of hiv hebben.

Figuur 4.5 Soa- en hiv/aidstest

Deel jongeren onbekend met termen

Niet alle jongeren weten wat de termen hetero, homo, lesbisch of biseksueel betekenen. Dit geldt voor 4% van de jongens en 7% van de meisjes. Onbekendheid speelt met name in de jongste leeftijdsgroep en bij laag opgeleide jongeren.

2018

Doelstellingen 2018

In 2018 hebben wij voortgeborduurd in de lijn van de projectperiode 2015 tot en met 2017. Daarvoor stelden we een beknopt, 1-jarig actieplan op.

In 2018 legden wij de aandacht op inclusie: 'iedereen hoort er bij'

Onder het motto 'Anders is ook gewoon' werkten we aan de volgende doelen:

- a. Voortzetten van maatschappelijk brede, positieve aandacht voor de positie van lhbt-ers
- b. Lhbt-doelgroepen die de achterliggende jaren achterbleven in onze beleidsdoelstellingen beter zichtbaar maken
- c. Accent op inclusie: ontmoetingen tussen lhbt-ers en niet-lhbt-ers stimuleren.

Activiteiten in 2018

Op 14 februari 2018 werd door wethouder Bruggink de Hengelose 'Regenboogbank' onthuld: een mozaïekbank, gemaakt door 40 vrijwilligers, dat als permanent zichtbaar symbool in de stad op een positieve manier uitdraagt dat Hengelo een tolerante stad is waar het om lhbt-ers gaat.

In juni en november spraken wij, samen met onze samenwerkingspartners COC en Art. 1 met een basisschool over een incident naar aanleiding van het script van de eindejaarsmusical van groep 8, waarbij de keuze was gemaakt om bewust geen lhbt-rol in te vullen. Dit contact leidde tot een aantal constructieve gesprekken waarbij is ingezoomd op de rol die een (basis)school kan innemen waar het aandacht voor seksuele diversiteit betreft.

In september gingen we vanuit een lhbt-stand in de binnenstad in gesprek met inwoners over de vraag 'vindt u lhbt-beleid in Hengelo nodig?' Tientallen bezoekers aan de stand stonden stil bij deze vraag, met name mensen uit de lhbt-doelgroep gaven aan dat zij zich gesterkt voelen door de aandacht van de gemeente voor het onderwerp. Velen van hen gaven aan dat er voor wat betreft aandacht en ontmoeting in Hengelo nog wel wat te verbeteren valt.

In de Coming Outweek in oktober is door diverse activiteiten expliciet aandacht besteed aan alle drie doelstellingen. De Hengelose horeca, bijvoorbeeld, werkte op een positieve manier mee aan maatschappelijk brede en positieve aandacht voor seksuele diversiteit.

Een grote foto expositie heeft onder de noemer 'Man? Vrouw? Mens!' in een Hengelose kunstgalerie de gehele maand oktober zichtbare aandacht besteed aan transgenderpersonen. Op Coming Out Dag werd hier een gespreksmiddag voor ouders van transgenderkinderen aan verbonden, die goed bezocht werd. Transgenders vormen een groep die in onze beleidsdoelstellingen in de afgelopen jaren nog onvoldoende aandacht heeft gehad.

Eveneens in de Coming Out Week was een aantal ontmoetingen georganiseerd tussen lhbt-ers en personen die niet tot de doelgroep behoren, o.a. in de vorm van een lezing in de bibliotheek en tijdens de openingsceremonie van de voornoemde foto expositie.

Onze samenwerkingspartners COC en ROC van Twente werkten op scholen aan het vergroten van het aantal GSA's in Hengelo en speelden een actieve rol in het organiseren van een 'zichtbare' Paarse Vrijdag: op 14 december vond een bustour langs Hengelose scholen voor VO en het ROC plaats waarbij onder meer aan scholoren Paarse Vrijdagkranten en Paarse armbandjes werden uitgedeeld.

Conclusie

Door een verscheidenheid aan contacten en aan activiteiten hebben wij gewerkt aan de realisatie van de drie doelen in 2018 en daarmee aan de verbetering van de positie van mensen uit de lhbt-doelgroep. Het is niet 'af' in 2018: deze drie doelstellingen verdienen ook in de komende jaren onze aandacht.

Aanbeveling

De drie doelstellingen in 2018 krijgen opnieuw een plaats in het nieuw op te stellen lhbt-beleidsplan voor de periode 2019 t.e.m. 2022.

Bijlage 2. Intentieverklaring Regenboogstad 2019-2022

ONTVANGEN 22 OKT. 2018

S058863

Intentieverklaring van de Regenboogsteden en de minister van OCW

“

***In Nederland is iedereen gelijkwaardig, heb je de vrijheid om te houden
van wie je wilt en zichtbaar jezelf te kunnen zijn.***

***Waar die vrijheid wordt beknot, er gediscrimineerd wordt of zelfs
mensen niet veilig zijn, treedt de overheid actief op.***

Regeerakkoord 2017: Vertrouwen in de toekomst

”

Ambities van wethouders en de minister van OCW

De Regenboogsteden en de minister van OCW zetten zich in om de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van lhbt-inwoners verder te bevorderen. Ze hebben daarbij de volgende ambities:

- De sociale acceptatie van lhbt-personen neemt toe onder de hele bevolking, maar zeker onder jongeren, ouderen en in kringen waar dat nog een taboe is.
- Vooroordelen, discriminatie, intimidatie en geweld tegen lhbt-personen nemen af.
- Lhbt-personen voelen zich gesteund, veilig en weerbaar op school, op straat, op het werk, in de zorg en thuis, in de sport en in hun eigen sociale kring.

Aldus getekend,
Gouda, 12 oktober 2018

De wethouder van gemeente Hengelo

De Regenboogsteden en de minister spreken het volgende af:

Bijdrage van Regenboogsteden

- De Regenboogsteden vertalen hun ambities naar lokaal beleid voor de periode 2019-2022. Dat beleid stellen ze op met de direct betrokkenen.
- De Regenboogsteden maken het regenboogbeleid (nog) effectiever door samenwerking tussen betrokken partijen te versterken.
- De Regenboogsteden monitoren en evalueren resultaten en effecten van beleid.
- Regenboogsteden richten zich op preventie én bestrijding van discriminatie van lhbtj-personen, met specifieke aandacht voor lhbtj-personen binnen het brede kader van discriminatie daar waar dit (nog) niet vanzelfsprekend is.
- Het normaliseren van regenboogbeleid in die zin dat het de norm is om regenboogbeleid te voeren en ieder individu uit de lhbtj-gemeenschap daadwerkelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd.
- Het regenboogbeleid (nog) beter borgen binnen bestaande kaders (diversiteit, emancipatie) en het (beter) verbinden met overig relevant gemeentelijk beleid bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, sport, veiligheid, preventieve jeugd- en gezondheidszorg en arbeidsmarkt.
- De Regenboogsteden geven het thema een vaste plaats in hun beleid. Ze stellen er ook budget en personeel voor beschikbaar.
- De Regenboogsteden informeren kleinere gemeenten in de regio over hun beleid. Ook geven ze kleinere gemeenten die daar behoefte aan hebben advies en informatie voor hun lhbtj-emancipatiebeleid.
- De Regenboogsteden stellen goede voorbeelden uit de praktijk beschikbaar aan de minister en aan MOVISIE.
- De Regenboogsteden stellen een equivalent budget en/of personele capaciteit beschikbaar als cofinanciering van het OCW budget.

Bijdrage van de minister van OCW

- De minister van OCW wil lokaal lhbtj-emancipatiebeleid verder bevorderen, mede op basis van externe evaluatie van de samenwerking van 2015 – 2017 en op basis van de oproep van wethouders (Van regenboog naar horizon) op 23 juni 2017.
- De minister van OCW stelt € 20.000 per jaar beschikbaar aan de Regenboogsteden. Voor de steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht stelt de minister van OCW € 50.000 beschikbaar.
- De minister van OCW zorgt voor ondersteuning en advies bij het regenboogbeleid van Regenboogsteden door kenniscentrum Movisie en voor een jaarlijkse landelijke bijeenkomst om ervaringen en opbrengsten van de Regenboogsteden uit te wisselen.
- De minister van OCW laat het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) volgen hoe de acceptatie van lhbtj -personen zich ontwikkelt.

Planning en looptijd

- De wethouders van de Regenboogsteden vertalen de intentieverklaring in een lokaal meerjarenplan, dat door het college van B en W wordt vastgesteld. Het plan wordt uiterlijk 1 maart 2019 ter kennisneming aan het ministerie van OCW voorgelegd.

Bijlage 3. Interviews en gesprekken

Ter voorbereiding op het Meerjarenplan zijn de volgende personen gesproken.

- Eddy Oude Wesselink: Twentse Werkgroep LHBT en Religie en KCWO
- Edwin Beskers: Teammanager ad interim, Docent-onderzoeker, projectleider, Lid werkgroep Seksuele en genderdiversiteit, ROC van Twente MBO College voor Management & Organisatie en Coördinator Onderwijs COC Twente-Achterhoek
- Mark Melenhorst: Coördinator Onderwijs COC Twente-Achterhoek
- Didre Schutte, bestuurslid Exaltio
- Thomas Hugen: bestuurslid Exaltio
- Charlotte van de Wetering: projectleider Wijkkracht Academie
- Meryam Sumer, Social Worker (Diversiteit) Wijkkracht
- Karin Gelderblom: Social worker (Jongeren) Wijkkracht
- Ben de Vlugt: Directeur Anninkschool (BO)
- Marijke Spoolder: beleidsadviseur Diversiteit, gemeente Hengelo
- Annemieke Knol, gemeente Hengelo
- Joost van de Water: gemeente Hengelo
- Wilfried Hengelman: gemeente Hengelo

Telefonisch:

- Sanneke Snuverink: Beleidsmedewerker Openbaar bestuur, Provincie Overijssel
- Paul Raspe, Bestuurslid, gespreksleider en facilitator John Blankenstein Foundation
- Rutger-Jan Bevers: Gespreksleider Alliantie Gelijkspelen, (NOC*NSF en andere partners).
- Marjan Hamburg: Zorgcoördinator 't Genseler, OSG Hengelo
- Hinke Mul, Docent/begeleider GSA, Twickel College, Scholengroep Carmel Hengelo

Mailinput:

- Anneloes Oosterik, Avila College
- Hinke Mul, Docent/begeleider GSA, Twickel College, Scholengroep Carmel